

Бекітемін:
«Нұр Асықата» бөбекжай балабақшасы
МҚКК менгерушісі
_____ Т. Кенжебекова
«31» 08 2021 ж.

**2021 - 2022 оқу жылына арналған
«Нұр Асықата» бөбекжай балабақшасы
педагог-психологтың
жұмыс жоспары**

I. МАҚСАТЫ БӨЛІМ

- 1.1. Түсіндірме жазба
- 1.2. Педагог-психолог бағдарламасын іске асырудың мақсаты мен міндеттері
- 1.3. Балалардың даму ерекшеліктерінің жас ерекшеліктері
- 1.4. Бағдарламаны игеруден күтілетін нәтижелер

II. МАЗМҰНЫ БӨЛІМІ

- 2.1. Психологиялық-педагогикалық қызметтің негізгі бағыттары
- 2.1.1. «Психологиялық диагностика» бағыты
- 2.1.2. «Дамытушылық жұмыс және психологиялық түзету» бағыты
- 2.1.3. «Психологиялық кеңес беру» бағыты
- 2.1.4. «Психопрофилактика және психологиялық ағарту» бағыты
- 2.2. Білім беру салаларын психологиялық қолдау
- «Әлеуметтік-коммуникативті даму»
- «Танымдық даму»
- «Сөйлеуді дамыту»
- «Көркемдік-эстетикалық даму»
- «Физикалық даму»
- 2.3. Психологиялық-медициналық шеңбердегі педагог-психологтың қызметі мектепке дейінгі білім беру мекемесінің педагогикалық кеңес.....

III. ҰЙЫМДАСТЫРУ БӨЛІМІ

- 3.1. Жұмыс формасы, психологиялық-педагогикалық жағдайлар, ұйымдастыру және есепке алу педагог-психологтың қызметі
- 3.2. Педагог-психологтың оқу жылына арналған циклограммасы

I. МАҚСАТЫ БӨЛІМ

1.1. Түсіндірме жазба

Мектепке дейінгі білім беру психологының кәсіби қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың дамуындағы ауытқулардың алдын-алу, сақтау және түзету жөніндегі мақсатты іс-шараларға маңызды орын беріледі.

Жұмыс бағдарламасы педагог-психолог қызметінің мазмұны мен құрылымын келесі бағыттар бойынша анықтайды: психо-профилактика, психодиагностика, психокоррекция, психологиялық кеңес беру балалармен жұмыс жасайтын мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының қызметін қолдау.

Педагог-психолог қызметі негізгі бағыттар бойынша физикалық, әлеуметтік - жеке, когнитивті - сөйлеу және көркем - эстетикалық бағыттағы психологиялық қолдауды ұйымдастыруды қамтиды, Білім беру процесінің тәрбиелік, дамытушылық және оқытушылық мақсаттар мен міндеттердің бірлігін қамтамасыз етеді. Басымдық - балаларды тәрбиелеу, оқыту, дамыту, қадағалау, олардың денсаулығын жақсарту, сондай-ақ балалардың даму ерекшеліктерін олардың жеке ерекшеліктеріне сәйкес алдын-алу, қолдау және түзету.

1.2. Педагог-психологтың мақсаттары мен міндеттері

Жұмыс бағдарламасының мақсаты - мектепке дейінгі балалық шақтағы баланың толыққанды өмір сүруіне, жас және жеке ерекшеліктеріне сәйкес психикалық және физикалық қасиеттердің жан-жақты дамуына, қоғамдағы әлеуметтік және жеке бейімделуіне қолайлы жағдайлар жасау мектепте оқыту.

Педагог-психологтың міндеттері:

- мектепке дейінгі білім беру ұйымдарындағы дамудың әлеуметтік жағдайына психологиялық талдау жасау, олардың пайда болу себептерін, оларды шешу жолдары мен әдістерін анықтаудағы негізгі проблемаларды анықтау;
 - мектепке дейінгі білім берудің бейімделген базалық білім беру бағдарламасын меңгеру процесінде балалардың жеке және зияткерлік дамуына көмектесу, оның нәтижесі балалардың мектепке психологиялық дайындығына қол жеткізу;
 - балалардың бақылау мен өзін-өзі ұйымдастыра білу қабілетін қалыптастыру, өзін-өзі жүзеге асыру және балалар мен педагогтардың шығармашылық әлеуетін ашу, денсаулық пен эмоционалдық әл-ауқатты нығайту;
 - мектепке дейінгі білім беру ұйымындағы әлеуметтік-психологиялық климатты үйлестіруде педагогикалық ұжымға көмек көрсету;
 - мектепке дейінгі білім берудің бейімделген базалық білім беру бағдарламасын олардың мазмұны мен даму әдістерін интеллектуалды және жеке мүмкіндіктері мен қабілеті шектеулі балалардың ерекшеліктеріне бейімдеу мақсатында психологиялық қолдау;
 - әлеуметтік-психологиялық денсаулық жағдайындағы, сондай-ақ балалардың дамуындағы қиындықтар мен ауытқулардың алдын-алу және жөну;
- үздіксіз білім беру процесінде сабақтастықтың психологиялық-педагогикалық шарттарын дайындауға және құруға қатысу.
- мектепке дейінгі білім беру мекемесінің медициналық-педагогикалық кеңесіне қатысу.
 - мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының қызметін психология саласындағы ғылыми-әдістемелік материалдармен және әзірлемелермен қамтамасыз етуге көмек.
- Мәселелерді шешу ересектер мен балалардың бірлескен қызметінде, режимдік сәттерде, мектепке дейінгі білім берудің ерекшеліктеріне сәйкес жүзеге асырылады.

Ата -аналармен жұмыс мыналарды қамтиды:

- ата -аналар жиналысы (психологиялық баланың дамуы мен тәрбиесінің заманауи тұжырымдамалары, отбасылық тәрбиенің стильдері, балалардың мінездемелік қасиеттері туралы білімнің қалыптасуына ықпал ететін ата -аналарды оқыту)
 - ата -аналар жиналыстарында бала мен ата -ананың жеке басының ерекшеліктерін анықтау үшін психодиагностика мен сауалнамалар жүргізу;
- Мәселелер бойынша жеке консультациялар өткізу

- тұлғаның әлеуметтік-психологиялық түрінің психодиагностикалық зерттеулерінің нәтижелері бойынша баланың жеке дамуы;
- бала мен ата-ана қарым-қатынасының мәселелері бойынша тақырыптық семинарлар өткізу;
- жеке психологиялық -педагогикалық қамтамасыз ету
- балаларды оқыту мен тәрбиелеу бойынша консультациялар.

Тәрбиешілермен жұмыс мыналарды қамтиды:

- Педагогтарға баланың дамуы мен тәрбиесінің заманауи тұжырымдамалары, отбасылық тәрбиенің стильдері туралы, балалардың жеке даму ерекшеліктері туралы білім беру үшін тақырыптық семинарлар өткізу;
- балалардың жеке және жас ерекшеліктерінің даму ерекшеліктері туралы диагностикалық ақпаратты қолдану дағдысын қалыптастыру үшін практикалық семинарлар өткізу, балаларға деген көзқарасын түзетуді қамтамасыз ету;
- мәселелер бойынша жеке консультациялар өткізу
- білім беру мен оқытуда қиындықтары бар балалармен тұлғааралық қарым -қатынас.

1.3. Балалардың даму ерекшеліктері мен жас ерекшеліктері

Мектепке дейінгі жас - бұл ерте балалық шақта дамыған алғышарттарға негізделген психиканың қарқынды қалыптасу кезеңі.

Психикалық дамудың барлық бағыттарында жаңа қасиеттерімен және құрылымдық ерекшеліктерімен сипатталатын әртүрлі ауырлықтағы неоплазмалар пайда болады. Олар сөйлеу және ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас, танымның әр түрлі формалары және әр түрлі іс-шараларға қатысу (ойын, өнімді, күнделікті) сияқты факторларға байланысты пайда болады.

Жаңа формациялармен қатар, психофизиологиялық функцияларды дамытуда психиканың күрделі әлеуметтік формалары пайда болады, мысалы, тұлға және оның құрылымдық элементтері (сипаты, қызығушылықтары және т.б.), қарым-қатынас субъектілері, таным мен іс-әрекет және олардың негізгі компоненттері - қабілеттер мен бейімділік. Сонымен бірге, баланың одан әрі дамуы мен әлеуметтенуі, ең көп дәрежеде, психофизиологиялық деңгейде, танымдық функциялар мен психомоторлық дағдыларда көрінеді.

Баланың әлеуметтік жағдайларға және өмір талаптарына бейімделуіне мүмкіндік беретін жаңа қасиеттерге тән психикалық функциялардың жаңа деңгейлері қалыптасады.

Баланың мінез-құлқы мен іс-әрекетін ұйымдастыратын, басқаратын және бағалайтын, алуан түрлі ақпарат көзі ретінде әрекет ететін ересектердің қатысуымен бала өмірдің әлеуметтік формаларына, таным мен қарым-қатынас процестеріне, оның ішінде әр түрлі іс-шараларға қосылады.

Ересектер, ата-аналар, тәрбиешілер көбінесе мектеп жасына дейінгі баланың ақыл-ой дамуының өзіндік ерекшелігі мен күрделілігін анықтайды, өйткені олар баланы оның даму процесін реттей отырып, өмірдің әр түрлі салаларына қосады.

Жеке дайындық.

Ол баланың жаңа әлеуметтік позицияны қабылдауға дайындығын қалыптастыруды - бірқатар құқықтар мен міндеттерге ие мектеп оқушысының позициясын қамтиды. Бұл дайындық баланың мектепке, оқу қызметіне, мұғалімдерге және өзіне деген қатынасында көрінеді. Жеке дайындық сонымен қатар мотивациялық сфераның белгілі бір даму деңгейін қамтиды. Мектептің сыртынан емес (мектеп өмірінің атрибуттары - портфолио, дәптер оқулықтары) емес, танымдық қызығушылықтарын дамытуды көздейтін жаңа білімді игеру мүмкіндігі болатын бала мектепке баруға дайын. Болашақ мектеп оқушысына мотивтің қалыптасқан иерархиялық жүйесімен мүмкін болатын мінез-құлқын, танымдық әрекетін ерікті түрде бақылау қажет. Осылайша, баланың дамыған білім беру мотивациясы болуы керек. Жеке дайындық сонымен қатар баланың эмоционалдық сферасының белгілі бір даму деңгейін болжайды. Мектептегі оқудың басында бала

салыстырмалы түрде жақсы эмоционалды тұрақтылыққа қол жеткізуі керек еді, оның аясында оқу іс-әрекетінің дамуы мен барысы мүмкін.

Ақылды дайындық.

Дайындықтың бұл компоненті баланың көзқарасы, нақты білім қоры бар екенін болжайды. Балада тұтас қабылдау, зерттелетін материалға теориялық қатынас элементтері, ойлаудың жалпыланған түрлері және негізгі логикалық операциялар, мағыналық есте сақтау керек. Алайда, тұтастай алғанда, баланың ойлауы бейнелі болып қалады, заттармен және оларды алмастырушылармен нақты әрекеттерге негізделген.

Интеллектуалды дайындық

-баланың оқу іс-әрекеті саласындағы алғашқы дағдыларын қалыптастыруды, атап айтқанда, оқу міндетін бөліп алып, оны дербес іс-әрекет мақсатына айналдыра білуді болжайды. Қорытындылай келе, мектепте оқуға интеллектуалды дайындықты дамыту мыналарды қамтиды деп айта аламыз.

- сараланған қабылдау; аналитикалық ойлау (құбылыстар арасындағы негізгі ерекшеліктер мен байланыстарды түсіну қабілеті, заңдылықты жаңғырту қабілеті);

- шындыққа ұтымды көзқарас (қиялдың рөлін әлсірету);

- логикалық есте сақтау; білімге қызығушылық, оны қосымша күш салу арқылы алу процесі;

- ауызекі сөйлеу құлағымен және белгілерді түсіну және қолдану қабілеттерін меңгеру;

- қолдың ұсақ қимылдарын және визуалды-моторлы үйлестіруді дамыту.

Әлеуметтік-психологиялық дайындық.

Дайындықтың бұл компоненті балалардың бойында басқа балалармен және педагогтармен сөйлесе алатын қасиеттерді дамытуды қамтиды. Бала мектепке, балалар жалпы іспен айналысатын сыныпқа келеді және оған басқа адамдармен қарым-қатынас орнатудың жеткілікті икемді тәсілдері қажет, оған балалар қоғамына кіру, басқалармен бірлесіп әрекет ету қабілеті қажет. Осылайша, бұл компонент балаларда басқалармен қарым-қатынас жасау қажеттілігін, балалар тобының мүдделері мен әдет-ғұрыптарына бағыну қабілетін дамытуды болжайды.

Физикалық дайындық.

Бұл жалпы физикалық дамуды білдіреді: қалыпты бой, салмақ, кеуде көлемі, бұлшықет тонусы, дене пропорциясы, тері және 6-7 жастағы ұлдар мен қыздардың физикалық даму нормаларына сәйкес индикаторлар. Көру, есту күйі.

Баланың жүйке жүйесінің жағдайы: оның қозғыштығы мен тепе-теңдік дәрежесі, күш пен ұтқырлық. Жалпы денсаулық.

Сөйлеуге дайындық.

Сөйлеудің дыбыстық жағын, сөздік қорын, монологтық сөйлеуін және грамматикалық дұрыстығын қалыптастыру.

Эмоционалды-ерікті дайындық.

Егер бала мақсат қояды, шешім қабылдауды, іс-қимыл жоспарын құруды, оны жүзеге асыруда күш жұмсауды, кедергілерді жеңуді білсе және онда психологиялық процестердің қалыптасқаны болып саналады.

1.4. Күтілетін нәтижелер

Бұл жоспарда білім беру мақсаттары мен міндеттерін іске асыру баланың жеке басының дамуының негізгі сипаттамалары ретінде сипатталған мектепке дейінгі білім берудің мақсатты бағдарларына қол жеткізуге бағытталған. Жеке тұлғаның дамуының негізгі сипаттамалары негізгі білім беру салаларын іске асыру кезіндегі білім беру әсерінің белгілі бір көрінісі болып табылады:

1. әлеуметтік-коммуникативтік даму;
2. танымдық даму;
3. сөйлеуді дамыту;
4. көркемдік-эстетикалық даму;
5. физикалық даму.

Мектеп жасына дейінгі балаларды диагностикалық тексерудегі педагог-психологтың құзыреттілік аймағы

Педагог-психолог жүзеге асырады:

- * Балалардың танымдық процестерінің психологиялық диагностикасы
 - * Жеке қасиеттердің психологиялық диагностикасы.
 - * Балалардың мектепте оқуға психологиялық және мотивациялық дайындығын диагностикалау.
- МДҰда мониторинг жүргізу кезінде педагог-психологтың кәсіби құзыреттілігі мектепке дейінгі балаларды диагностикалаудың келесі параметрлеріне қатысты болуы мүмкін.

Орта жас (3-4 жас):

- * есту қабілеті (сөйлемейтін шуды ажырату);
- * көрнекі қабылдау (қара және ақ суреттерді тану);
- * кеңістіктік көріністер (құрылыс, қарапайым сөздерді қолдану);
- * ұсақ моторика;
- * үйлесімді сөйлеу (өз ойыңызды білдіре білу);
- * ойлауды дамыту;
- * өнімді қызметті талдау-сурет салу, модельдеу, қолдану, сөз жасау және т. б.;
- * ойын-ойнау деңгейі, қарым-қатынастың басым түрі;
- * әлеуметтік дағдылар — ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас.

Ересек (4-5 жас):

- есту назар аудару;
- * визуалды-кеңістіктік
- * жалпы моторика, ептілік, төзімділік, әр түрлі қозғалыстар;
- * графикалық қызметті дамыту;
- * ойлау қызметі;
- * ойын қызметі;
- * қызмет өнімдерін талдау;
- * қарым-қатынас дағдылары.

Мектепке дайындық тобы (5-6 жас):

- * визуалды-моторикалық үйлестіру;
- * ырғақты сезім;
- * қозғалыстарды ауыстыру;
- * қатарлар (жыл мезгілдерінің реттілігі, апта күндері);
- * сөздерді дыбыстық талдау;
- * санның құрамын анықтай білу;
- * 4-ші артық, қарапайым ұқсастықтарды таңдау;
- * суреттер сериясы бойынша сюжеттік әңгіме құрастыру;
- * логикалық-грамматикалық құрылымдарды түсіну;
- * себеп-салдар байланысын орнату;
- * қағаз бетіне бағдарлау

Педагог-психолог мектепке дейінгі білім беру сапасын қадағалауға бағытталған балабақша мониторингін жасау.

1. Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің қызметі нәтижелерінің сапасы.

Мектепке дейінгі білім беру мекемесі қызметінің нәтижелілігін анықтау, ең алдымен, мақсатты міндеттерді шешу дәрежесімен байланысты: балалардың өмірін қорғау және денсаулығын нығайту, ерте және мектепке дейінгі жастағы балалардың дамуы, мектепке дейінгі жастағы балаларды тәрбиелеу процесінде отбасының өзара әрекеттесуі және қолдауы. Осыған сүйене отырып, мониторинг пәндерді зерттеуге бағытталған:

- баланың білім беру бағдарламасын, оның білім беру жетістіктерін дараландыру, тәрбиеленушілердің қабілеттері мен бейімділіктерін дамыту мақсатында меңгеру дәрежесі;
- баланың мектепке дайындық дәрежесі;
- әр түрлі тұтынушылар топтарының (ата-аналар, мұғалімдер, тәрбиешілер) балабақша қызметіне қанағаттануы.

2. Мектепке дейінгі білім беру мекемесінде жүзеге асырылатын педагогикалық процестің сапасы.

Балабақша қызметі және жоғарыда көрсетілген нәтижелерге қол жеткізу білім беру бағдарламасын жүзеге асыру арқылы қамтамасыз етіледі. Даму процесінің мониторинг картасын жобалау кезінде оның сапаны бақылауға бағытталуын қамтамасыз ету қажет:

-балалар іс-әрекетінің әртүрлі түрлерін (ойын, коммуникативтік, еңбек, танымдық-зерттеу, бейнелеу, конструктивті, музыкалық, көркем әдебиетті оқу) ұйымдастыру процесінде және режимдік сәттер барысында жүзеге асырылатын білім беру іс-әрекеті;

– балалардың өзіндік іс-әрекетін ұйымдастыру;

– мектеп жасына дейінгі балаларға арналған мектепке дейінгі білім берудің негізгі білім беру бағдарламасын жүзеге асыру бойынша балалардың отбасыларымен өзара әрекеттесу.

3. Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің қызмет жағдайларының сапасы.

Білім беру процесін іске асыру тиісті ресурстармен қамтамасыз етіліп, қажетті жағдайлар жасалған кезде мүмкін болады.

Сондықтан мониторинг жүйесіне балабақшадағы білім беру процесінің сапасын қамтамасыз ететін жағдайларды талдау кіруі керек:

– педагогтердің кәсіби құзыреттілігінің ерекшеліктері;

– балабақшаның пәндік-кеңістіктік ортасын дамыту.

Диагностикалық бағыт:

- диагностикалық процедураларды жүзеге асыру;

- баланы сәтті әлеуметтендіру және дамыту үшін қорытындылар жасау және ұсынымдар әзірлеу;

- қосымша психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қажет ететін балаларды анықтау.

Түзету-дамыту бағыты:

Балалармен жұмыс нәтижесі:

- эмоционалды шиеленістің төмендеуі, мазасыздық индексінің төмендеуі, агрессивтілік және т. б. эмоционалды-тұлғалық проблемалар;

- бейімделу қаупін төмендету;

- эмоционалды-еріктік, коммуникативтік саланың бұзылуын түзету;

- балалардың жеке қабілеттері мен шығармашылық әлеуетін дамыту;

- психоэмоционалдық жағдайды тұрақтандыру;

- танымдық үдерістердің, танымдық белсенділіктің, оң уәждеменің деңгейін арттыру;

- балалардың мектепке психологиялық дайындығын қамтамасыз ету.

Консультативтік бағыт:

– психологиялық-педагогикалық процеске педагогтарды, МДҰ мамандарын және басшыларды тарту;;

- тәрбиеленушілер отбасыларындағы балалар мен ата – аналар қарым-қатынастарын үйлестіру, ата-ана құзыреттілігінің деңгейін арттыру;

- педагогтердің психологиялық құзыреттілігін арттыру;

- мамандар мен ата-аналарды балалардың жас ерекшеліктері туралы хабардар ету.

Профилактикалық және ағартушылық бағыт:

- білім беру процесінің барлық қатысушыларының психологиялық құзыреттілігін арттыру ;

- тәрбиеленушілердің мінез-құлық және жеке басының бұзылуының алдын алу;

- педагогтардың кәсіби құлдырауының алдын алу;

– балалар мен ата-аналар қарым-қатынасының алдын алу;

- МДҰ психологиялық климатын қалыпқа келтіру.

II. МАЗМҰНДЫ БӨЛІМ

2.1. Психологиялық-педагогикалық қызметтің негізгі бағыттары

2.1.1. "Психологиялық диагностика"бағыты

МДҰ-да балалардың дамуын, оның динамикасын бағалау, оның ішінде олардың жеке білім беру нәтижелерін өлшеу жүргізіледі. Мұндай бағалауды педагог – психологпен бірлесіп психологиялық-педагогикалық диагностика (немесе мониторинг) шеңберінде жүргізеді. Психологиялық-педагогикалық диагностика визуалды депрессиясы бар балалардағы даму мен оның динамикасын бағалау деп түсініледі. Мұндай бағалаудың педагогикалық іс-әрекеттердің тиімділігін бағалаумен және білім беру жұмысын одан әрі жоспарлаумен байланысы міндетті талап болып табылады.

МДҰ педагог-психологының диагностикалық қызметінің мақсаты:

балалардың психикалық дамуының жеке ерекшеліктері туралы толық ақпараттық мәліметтер алу, олар тәрбиеленушілердің жеке білім беру бағыттарын әзірлеуге негіз болады.

Психодиагностиканы жүргізуге арналған құралдарды тандауды психолог кәсіби құзыреттілік деңгейіне және шешілетін даму міндеттерінің шеңберіне байланысты дербес жүзеге асырады.

Психологиялық диагностика терен

МДҰ да болған барлық уақыт ішінде балаларды психологиялық-педагогикалық зерделеу,

МДҰ -да білім беру және тәрбие процесі барысында олардың жеке мүмкіндіктерін анықтау, тәрбиелеу, оқыту және дамыту мәселелерінде көмек аяқталғаннан кейін педагогтарға, тәрбиешілер мен ата-аналарға ұсынымдар әзірлеу.

Мектепке дейінгі мекемедегі психологиялық диагностиканың пәні балалардың жеке жас ерекшеліктері, олардың психикалық дамуындағы бұзылулар мен ауытқулардың себептері болып табылады.

Қойылған психологиялық мәселені шешу үшін педагог-психолог психодиагностикалық іс-әрекеттің үйлесімділігін білдіреді. Ең алдымен, ол психологиялық әсерлердің бағыттары (объектілері) бойынша сараланады: балалар, ата-аналар (оларды алмастыратын адамдар), тәрбиешілер мен мамандар. Содан кейін психологиялық әсердің негізгі тақырыбын сипаттайтын көрсеткіштер (параметрлер) анықталады.

Педагогикалық ұжымның МДҰ балалармен көрсеткіштері ерекшеліктерін психологиялық-педагогикалық өзара іс-қимыл

1. Жас тобындағы қарым-қатынас стилінің көрсеткіштері (ересек-бала).
2. Тәрбие стратегиясының көрсеткіштері (мектепке дейінгі тәрбие тұжырымдамасының сәйкестігі).
3. Білім беру стратегиясының көрсеткіштері (МДҰ-ның білім беру бағдарламасына сәйкестігі)
4. Педагогикалық тұрақтылықтың психологиялық (тұлғалық-эмоционалдық) көрсеткіштері кадрлар (педагогикалық ұжым мүшелері).

Отбасылық өзара әрекеттесу сипаттамаларының көрсеткіштері:

1. Отбасындағы қарым-қатынас стилінің көрсеткіштері.
2. Ата-аналардың (оларды алмастыратын адамдардың) тәрбие стратегиясының көрсеткіштері.
3. Ата-ана ұстанымының (жағымсыз, оң) қалыптасуы мен жандану (өзектендіру) көрсеткіштері
4. Баланың ата-анасының (оларды алмастыратын адамдардың) психологиялық (тұлғалық-эмоционалдық) тұрақтылығының көрсеткіштері.

Мектеп жасына дейінгі балаларды психологиялық тексеру рәсімі:

1. Дайындық кезеңі:

* арнайы Құжаттаманы талдау және медицина қызметкерімен әңгімелесу негізінде медициналық анализ жасау (медициналық картадан үзінді көшірме үлгісі);

* ата-аналарды анкеталау негізінде баланың тіршілік әрекетінің әлеуметтік-тұрмыстық сипаттамасын құрастыру;

* баламен қарым-қатынас жасайтын тәрбиешілермен және педагогтармен әңгімелесу және сауалнама негізінде педагогикалық анализ (педагогикалық сипаттама) құру;

* ата-аналармен және баланың өміріндегі маңызды ересектермен әңгімелесу негізінде отбасылық тарих жасау.

2. Адаптациялық кезең:

* бақылау процесінде баламен танысу, онымен әңгімелесу, балалар шығармашылығының өнімдерін талдау.

3. Негізгі кезең:

* тестілеу

4. Жеке кезең:

* диагностикалық деректерді өңдеу және талдау негізінде психологиялық қорытынды мен ілеспе құжаттарды жасау (сұрау салу бойынша).

5. Қорытынды кезең:

* ата-аналармен (тәрбиешілермен) әңгімелесу барысында Тексеру нәтижелерін анықтау;

* ата-аналарға (тәрбиешілерге) ауызша немесе жазбаша түрде ұсынымдар.

Міндетті түрде:

Психологиялық даму деңгейін анықтау және баланың жеке даму траекториясын құру үшін ересек топтағы (4 жастағы) балаларды тексеру.

Дайындық тобындағы жұмысты ұйымдастыру және үйлестіру үшін психикалық даму деңгейін анықтау үшін мад топ балдарының диагностикасы.

Қосымша:

Ата-аналардың, тәрбиешілердің, МДҰ әкімшілігінің сұрауы және жеке бақылаулары бойынша психолог тәрбие-білім беру процесіне қатысушылардың проблемаларын анықтау және нақтылау мақсатында балалардың, педагогикалық, ата-аналар ұжымдарының дамуына тереңдетілген диагностика жүргізеді

Педагог-психологтың диагностикалық минимумының нұсқалары

Зерттелетін параметр	Әдістеме	Дереккөз
1.Қиял, қозғалыс дағдылары	Дьяченко О. М. "Фигураларды салып аяқтау"	Мектепке дейінгі мекемедегі психолог; практикалық қызметке арналған әдістемелік ұсыныстар
	«Лабиринт» (А.Л. Венгер)	
	«Фигураларды салып аяқтау» (О.М. Дьяченко)	Веракса А.Н. Мектеп жасына дейінгі баланың жеке психологиялық диагностикасы. - 2014 ж
2.Логикалық ойлау	Бернштейн А.М. «Оқиғалар тізбегі»	Дубровина И.В. Мектепке дайын. М., 2001
	Белопольская Н.Л. Заттарды қоспағанда «Төртіншісі артық»	Ануфриев А.Ф., Костромина С.Н. Балалардың оқу қиындықтарын қалай жеңуге болады.
	«Ерекше ағаш» (Н.Е. Веракса)	Веракса А.Н. Мектеп жасына дейінгі баланың жеке психологиялық диагностикасы. 2014 ж
	«Адамды салу» (Ф. Гудинаф – Д. Харрис)	
3.Сөйлеу	"Әңгіме құрастыр" "Жүйелілік"	Барташникова И.А., Барташников А.А. Ойнап үйрен. Харьков, 1997
4.Жады	Истомина З.М. «10 сөз»	Барташникова И.А., Барташников А.А. Ойнап үйрен. Харьков, 1997
	А.Р.Лурия «10 сөз»	
5.Назар аударыңыз	Эльконин Д.Б. «Графикалық диктант»	Рогов Е.И. Білім берудегі практикалық психологтың анықтамалығы. М., 1995
	Бендер тесті	
	«Шифрлау» (Д. Векслер)	Веракса А.Н. Мектеп жасына дейінгі баланың жеке психологиялық диагностикасы – МОЗАИКА – СИНТЕЗ, 2014
	«Он сөз» (А.Р. Лурия)	
6.өзіндік сана	Белопольская Н.Л. Зерттеу әдістемесі балалардың сана-сезімі	Белопольская Н.Л. Егде адам мен -жастық сәйкестендіру. М., 1995
7.Өзін-өзі бағалау	Хухлаева Л. «Баспалдақ»	Клюева Н.В., Касаткина Ю.В. Балаларды қарым-қатынасқа үйрету. Ярославль, 1997
8.Топтағы мәртебе	«Екі үй»	Агаева Е.Л., Бروفман В.В. және т.б Мектепке дейінгі мекемедегі психологтың міндеттері мен функциялары. М., 1998
	Тесттік әңгіме (Банкова С.А.)	Посевина Г.П., Король 6-7 баланың балаларын мектеп өміріне бейімдеу бағдарламасы «Білім қуанышы», Дондағы Ростов, 2001 ж.

9.Мотивация	Д.В.Солдатов «Мотивациялық артықшылықтар «(МА)»	Мектепке дайындық / И.В. Дубровина
	«Үш тілек» әдіснамасы (А.М. Прихожан, Н.Н. Толстых)	Веракса А.Н. Мектеп жасына дейінгі баланың жеке психологиялық диагностикасы.
10.Озбырлық	Гуткина Н.И. «Үйшік»	Гуткина Н. И. 6-7 жастағы балалардың мектепке психологиялық дайындығын анықтау бойынша диагностикалық бағдарлама.
11.Эмоционалды ерікті сала	Велиева С.В «Паровоз»	Оқу-әдістемелік құрал. Велиева С. В. СПб: Өңгіме, 2005.
	Балалар мазасыздығы тестінің модификациясы (Тэммл, Дорки, Амен және кинотеатр "әдістемесі"	Балалардың практикалық психологиясы /Марцинковская Т.Д. Гардарики, 2004.
	«Баланың агрессивтілік деңгейі» (Лаврентьева Г.П., Титаренко Т.М.)	Лаврентьева Г.П., Титаренко Т.М., 1994
	"Кактус" графикалық әдісі	Балалар практикалық психологиясы / Марцинковская Т. Д. М.: Гардарики, 2004
	Әдістер: «Жоқ жануардың суреті», «Адамның суреті» (К. Маховер), «Отбасылық сурет», «Екі үй»	Веракса А.Н. Мектеп жасына дейінгі баланың жеке психологиялық диагностикасы.
12.Ойын	Эльконин Д.Б. Критерии развития игровой деятельности	Коломенский Я.Л., Панко Е.А. Алты жастағы балалардың психологиясы. Минск, 1999 ж
13.Байланыс саласы	Суреттер (Е.О. Смирнова және Е.А. Калягина) «Сұхбат» (О. В. Дыбина)	Л.А. Баландина және басқалар.Балабақшадағы диагностикалық жұмыс немесе баланы қалай жақсы түсінуге болады. Жариялау: Феникс, 2005 ж

2.1.2. "Дамытушы жұмыс және психологиялық түзету"бағыты

Психокоррекциялық технологиялар мектепке дейінгі балалармен жұмысты дамыту контекстіне енеді. Осы бағыттағы педагог-психолог қызметінің мәні балалардың кемшіліктерін түзету емес, олардың табысты болуына, білім беру бағдарламасын меңгерудің талап етілетін деңгейін төмендетуге көмектесетін және нәтижесінде дамудың бар қиындықтары саласында оң өзгерістерге әкелетін әртүрлі білім беру жағдайларында өзін-өзі реттеу тәсілдерін әзірлеу болып табылады. Технологиялық жобала педагог-психолог қызметінің бұл бағыты әртүрлі ойын түрлерін, оның ішінде психотехникалық, босатушы; эксперименттер, пікірталастар, жобалар процесінде шешілетін проблемалық жағдайларды; қиял негізінде қызметтің әртүрлі өнімдерін жасауға байланысты шығармашылық тапсырмаларды; этюдтерді, оның ішінде психогимнастикалық; тәрбиеленушілердің еркін дирекциясыз қызметін кеңінен пайдалану болып табылады. Л.с. Выготскийдің айтуынша, балалардың стихиялық-реактивті

белсенділігі үшін жағдай жасайтын ойын технологиялары жетекші болып табылады. Психологиялық құралды тандау кезінде баланың жеке басына тұтас әсер ету принципі жетекші болып табылады.

Мақсаты: баланың ықтимал мүмкіндіктерін ашуға жағдай жасау, психикалық дамудың ауытқуларын түзету.

Бұл жұмыс педагог психологының, логопедтің, музыкалық жетекшінің, дене шынықтыру нұсқаушысының, дәрігердің бірлескен іс-әрекеті негізінде жүзеге асырылатын баланың жеке басын сақтай отырып, мектеп жасына дейінгі баланың психикалық дамуы мен жеке басын қалыптастыру процесіне белсенді әсер етуді қамтиды.

Даму және психокоррекциялық жұмыс бағдарламалары психологиялық және педагогикалық бөлімдерді қамтиды. Психологиялық бөлімді психолог жоспарлайды және жүзеге асырады. Педагогикалық бөлімді психолог мұғаліммен, ата-аналармен немесе оларды алмастыратын адамдармен бірлесіп әзірлейді, яғни ол психологтың көмегімен жүзеге асырылады.

Дамытушы және психокоррекциялық жұмыс педагог-психологтың жеке балалармен, балалар топтарымен, тәрбие іс-шараларына сәйкес, ата-аналардың, оларды алмастыратын адамдардың, директордың басқа туыстарының қатысуымен арнайы жұмыс процесінде жүргізілуі мүмкін.

Психологиялық-педагогикалық түзету ауытқулар мен бұзылулар орталық жүйке жүйесінің органикалық зақымдануының немесе психикалық аурудың салдары болмаған жағдайларда жүзеге асырылады.

Міндетті түрде:

* Кеңес беру үдерісінде баланың жеке даму траекториясын құру. * Оқу-маңызды қасиеттерді қалыптастыру мақсатында дайындық тобының балаларымен түзету-дамыту ойындарын өткізу.

* Өтемдік бағыттағы топтардың балаларымен түзету-дамыту ойындарын өткізу.

Қосымша:

* Жалпы білім беру топтарының балаларымен ойындар өткізу.

Бұл жұмыс бағыты мыналарды қамтиды:

- * топтық түзету ойындары (жеке және танымдық проблемалармен жұмыс салаларда);
- * жеке психокоррекциялық Ойындар(жеке және танымдық салалардағы проблемалармен жұмыс)
- * ББҰ педагогтары мен мамандарымен тренинг элементтері бар сабақтар;
- * балаларды мектепте оқытуға психологиялық дайындау бойынша ойын-сабақтар;
- * ата-аналармен тренинг элементтері бар сабақтар (мысалы, оқыту семинарлары)

Психокоррекциялық жұмыс ережелері:

Педагог-психологтың түзету әрекеттерінің кеңістігі органикалық және функционалдық бұзылулар болмаған кезде баланың дамуының нормасымен және шекаралық күйімен шектеледі.

Психокоррекциялық әсер когнитивті, жеке-эмоционалды, коммуникативті, психомоторлық дамуға, мінез-құлық реакцияларына, жастық құзыреттілікке, білім беру ұйымына бейімделу міндеттерімен ерікті түрде реттелуге, мектепке дайын болуға, эмоционалды және жеке жағдайлардың тұрақтылығына, ойлауды құрылымдауға, белсендіруге бағытталуы мүмкін. есте сақтау, сөйлеу, психомоторлық функцияларды реттеу.

Түзету топтары алдын-ала диагностикалық тексерудің нәтижелеріне байланысты құрылады, оның барысында мұқтаж балаларды іріктеу жүргізіледі

Топтардың құрамы (сандық және сапалық) балалардың психикалық дамуындағы бұзылулардың сипатымен және дәрежесімен (психологиялық диагностика) өзара байланысты.

Түзету сабақтары жеке және топтық түрде өткізілуі мүмкін. Жеке форма психокоррекциялық әсерлердің спецификалық бағыттылығымен, сондай-ақ тұлғааралық қарым-қатынаста қиындықтардың болуына байланысты. Сабақтар циклы жабық (сыныптардың белгілі бір саны және белгіленген аяқталу күні) және ашық болуы мүмкін

Түзету циклінің ұзақтығы көптеген факторларға байланысты, ұйымдастырушылық та, мазмұндық та. Жеке коррекциялық ойындар - сабақтар психодиагностикалық мәліметтер негізінде өткізіледі және сабақтың негізгі мазмұны артта қалған процестерді түзету болады.

Коррекциялық кіші топтық ойындардың келесі кезеңдері бар:

1. Ұйымдастыру кезеңі.

- топта эмоционалды көңіл-күй қалыптастыру;
- балалардың назарын аударатын жаттығулар мен ойындар.

2. Мотивациялық кезең.

- сабақ тақырыбының хабарламасы, тақырыптық ұғымдарды нақтылау;

- осы тақырып бойынша балалардың бастапқы білім деңгейін анықтау.

3. Тәжірибелік кезең.

- қолда бар мәліметтер негізінде жаңа ақпараттар ұсыну;
- танымдық процестерді (қабылдау, есте сақтау, ойлау, қиял) және шығармашылық қабілеттерді дамытуға арналған тапсырмалар;
- алынған дағдыларды іс жүзінде дамыту.

4. Рефлексиялық кезең:

- алынған білімді қорыту;
- сабақ қорытындысын шығару.

Сонымен, мектепке дейінгі білім беру ұйымындағы психокоррекциялық жүйе - бұл балалардың психикалық дамуын тұрақтандыруға және құрылымдауға бағытталған ойындардың, арнайы және аралас ойындардың сараланған циклі.

Топтық түзету-дамыту сабақтары:

Орта топтар:

- эмоционалды сфераны, психикалық процестерді, моториканы дамыту;
- құрдастарына деген достық қатынас, топқа кіру сезімі;
- жалпы және ұсақ моториканы, есте сақтауды, қиялды, кеңістікті бейнелеуді дамыту;

Ересек топтар:

- коммуникативті дағдылар;
- шығармашылық және танымдық қабілеттер;
- эмоционалды сала (негізгі сезімдермен танысу);
- эмоционалды жағдайларды ажырата білу.

Дайындық топтары:

- мектепке дайындық (жеке және мотивациялық);
- коммуникативті дағдылар және балалардың әлеуметтік бейімделуі;
- эмоционалды жағдайларды ажырата білу;
- шығармашылық және танымдық процестерді жетілдіру.

Педагогтармен жұмыс эмоционалды көңіл күйдің алдын алуға, балалармен және ата-аналармен жұмыс тиімділігін арттыруға, кәсіби және жеке өсуге бағытталған. Ол консультациялар, тренинг элементтері бар сабақтар, ата-аналармен және балалармен бірлескен кездесулер түрінде жоспарланып, жүзеге асырылады.

Ата-аналармен жұмыс отбасындағы бейімделмеген мінез-құлықтың алдын-алуды, баламен достық сенімді қарым-қатынасты қалыптастыруды, толыққанды тұлғаны қалыптастыруға бағыттайды

Мектепке дейінгі жастағы балалармен жұмыс жасайтын педагог-психологтың қызметін негізгі бағдарламалық-әдістемелік қамтамасыз ету

Дамытушылық және түзету жұмыстары.

Педагог-психолог түзету-дамыту сабақтарын бағдарламалар бойынша өткізеді:

Бағдарламаның атауы	Бағдарламаның мақсаты	Бағдарлама мақсаттары
Орта топтағы түзету-дамыту сабақтары. Шарохина В.Л. (Қолдану)	Бағдарламаның мақсаты - баланың психикалық жағдайын дамыту.	есту және визуалды қабылдауды дамыту, • зейінді дамыту, • есту және көру жадын дамыту, • есептеу дағдыларын жетілдіру, • ойлау мен қиялды дамыту, • жалпы және ұсақ моториканы дамыту, • коммуникативті дағдыларды жетілдіру.
Ересек топтағы түзету-дамыту сабақтары. Шарохина В.Л. (Қолдану)	Бағдарламаның мақсаты баланың психикалық жағдайын дамыту	визуалды қабылдауды дамыту, • есте сақтау қабілетін дамыту, • сөйлеуді дамыту (сөздік қорын белсендіру және байыту), • жалпы және ұсақ моториканы дамыту, • басқаларға деген қайырымдылық қатынасты тәрбиелеу
Дайындық тобындағы түзету-дамыту сабақтары. Катаева Л. (қосымша)	Бағдарламаның мақсаты - баланың психикалық жағдайын дамыту.	есту және визуалды қабылдауды дамыту, • зейінді дамыту, • есту және көру жадын дамыту, • есептеу дағдыларын жетілдіру, • ойлау мен қиялды дамыту,

Түзеу жұмыстары

Педагог-психолог жеке сабақтарды бағдарламалар бойынша жүргізеді:

Бағдарламаның атауы	Бағдарламаның мақсаты	Бағдарлама мақсаттары
Балалардың бойындағы қорқынышты жеңу үшін түзету-дамыту сабақтарының бағдарламасы.	Балалардағы қорқынышты жою, жеңу, десенсибилизация (алдын-алу, түзету, психотерапия).	- балалардағы белгісіздік пен ұялшақтықтың алдын алу. - қорқыныш әсерінен туындайтын мектеп жасына дейінгі балалардың мінез-құлқындағы ауытқуларды жою (тежеу, импульсивтілік, қаттылық). - балалармен болған қорқыныш тәжірибесіне эмоциялардың көмегімен жауап беру. - қорқыныштың десенсибилизациясы. - балаларды психологиялық мазмұндағы өз тәжірибелерін қалай ойнауға үйрету. - өз эмоцияларын басқара білу және шешім қабылдау қабілетін дамыту. - мектеп жасына дейінгі

		балаларды барабар психологиялық қорғауға үйрету.
Мектеп жасына дейінгі балалардың әлеуметтік бейімделуіне арналған түзету-дамыту сабақтары Д.В. Володко	коммуникативті құзыреттілік	- ерікті психофизикалық өзін-өзі реттеуді қалыптастыру. - сіздің денеңіздің, сіздің эмоцияларыңыздың, сезімдеріңіздің, әрекеттеріңіздің жағымды бейнелерін жасау, бұл өзін-өзі қабылдауға әкеледі. - өзін-өзі бағалауды дамыту және қолдау. - баланың психо-эмоционалды тұрақтылығын арттыру. - тұлғааралық қатынастарды дамыту.

Түзету-дамыту жұмыстары

Бағыт	Тапсырмалар	Түзету-дамыту жұмыстарының мазмұны
Зейінді дамыту	1) зейінді ауыстыру қабілетін дамыту; 2) зейіннің шоғырлануын дамыту; 3) ерікті зейінді дамыту; 4) зейін көлемін дамыту; 5) ерікті зейінді дамыту.	- «Егер сіз жануарға арналған сөз естісеңіз, алақаныңызбен шапалақтаңыз» (өсімдіктер, аяқ киім және т.б.); - «Егер сіз өсімдік туралы сөз естісеңіз, тұрыңыз» (киім, көлік және т.б.); - «Егер сіз жануарға арналған сөз естісеңіз, қолдарыңызды шапалақтаңыз; егер сен өсімдік деген сөзді естісең тұр». - «Айырмашылықтарды табу», - «Не болды?», - «Суретші не істеп жатыр?» - «Не жетіспейді?» - «10 үшбұрыш салыңыз, 3 және 5 үшбұрыштың үстіне қызыл қарындашпен бояңыз» және т.б. - «Карточкадағы нүктелерді өзіңіз көргендей етіп салыңыз», - «Жұпты тап», «Дәл тап». - «Жемісті боя» (немқұрайлылық пайда бола салысымен жұмыс тоқтайды), - «Үлгіні көшіру», - «Сол затты табу» - «Мен таяқшалар саламын», - «Белгішелерді орналастыру»

Қабылдауды дамыту	1) геометриялық фигураларды қабылдауды дамыту 2) қабылдау дәлдігін дамыту 3) түстердің дифференциациясын дамыту 4) уақыт аралығы ұзақтығын қабылдауды дамыту 5) күннің бөліктері туралы түсініктерін дамыту 6) жыл мезгілдері туралы түсініктерін дамыту 7) кеңістіктік көріністерді дамыту 8) бақылау дағдыларын дамыту	- «Фигураны атаңыз», - «Геометриялық лото», - «Мен атайтын фигураны салыңыз», - «Пішіндерді бояу», - «Нысан қандай фигуралардан тұрады?» (өзгергіштік), - «Бөлшектерден (геометриялық фигуралармен) бүтіндік жаса (өзгергіштік)», - «Геометриялық фигуралардан тұратын суреттер салу», - «Үшбұрышты, дөңгелек пішінді нысандар тобында кім көп таба алады, куб түрінде және т.б.». - «Фигураларды салыңыз», - «Суретшінің нені салғысы келгенін тапқыңыз келеді?» - «Радуга дөңгелек биі», - «Заттардың түсін нақтылайық (өзгергіштік)», - «Түсті лото», - «Бір түсті 5 объектіні табыңыз» (өзгергіштік). - «Сағатты қарау, екінші қолдың қозғалысы», - «Тыныш отырыңыз және минут аяқталған кезде тұрыңыз (баланың айтуы бойынша)», - «Мұны 1 минут ішінде жасаңыз: қағазды бүктеп кесіңіз (алдын ала қапталған қағаз парақтары, ені - 3 см; пішіндер салыңыз; таяқтарды қорапқа салыңыз және т.б.)». - суреттер бойынша әңгімелесу (күннің бөліктері), - «Суреттерді орналастыру», - «Мен бастайын, сен жалғастыр, аптаның күндерін ата!» - «Сипаттамаға (өзгергіштікке) сәйкес маусымды тап», - жыл мезгілдері туралы жұмбақтар табу - Өлең жаттау, - жыл мезгілдері туралы әңгімелесу, - «Жыл мезгілін ата» - «Оң, сол қолды, аяқты, құлақты және т.б. көрсет», - «Аю қайда отыр? Аюдың алдында (сол жақта, оң жақта, артта) қандай ойыншық бар? Және т.б.» - «Ортасына шеңбер, оң жағына үшбұрыш салу және т.б.». - «Айтыңызшы, қайда, ол қандай ойыншыққа тұрарлық?» - «Дөңгелек пішінді заттарды қарап, табу», - «Кім көбірек атайды?» - «жасырылған» барлық элементтерді атаңыз
Ойлау қабілетін дамыту	1) ойлау процестерін дамыту: жалпылау, назар аудару, маңызды ерекшеліктерін көрсету 2) ақыл-ой икемділігі мен сөздік қорын дамыту 3) жылдам зейінді дамыту	- «Ретімен орналастыру (үлкенінен кішісіне және т.б.)», - «Төртінші қосымша», - «Айырмашылықтарды табу». - «Ағаштарға арналған сөздерді атаңыз; спортқа байланысты сөздер және т.б. » - «Мұны қалай пайдалануға болады?» - «керісінше сөйле» - «Болады - болмайды», - Жұмбақтар құрастыру.

Жады дамыту	1) есте сақтау, есту және тактильде есте сақтау қабілетін арттыру тәсілдер 2) ойын процесінде және тікелей оқу іс-әрекетінде объектілерді ассоциативті және делдалдықпен есте сақтау әдістерін дамыту	- «Суретке мұқият қарап, есіңізде сақтаныз және сол әрекетті жасаңыз» (бірдей түсті таяқшалардан немесе бірнеше түстерден төсеу), - «Мен оны сөмкеге салдым» (бірінші ойыншы сөз айтады, екіншісі алдыңғы сөзді қайталайды және өзінікін атайды және т.б.), - «Қараңыз және жасаңыз». - «Пиктограмма» (сөздер мен сөз тіркестерін жаттау), - «Ертегі (әңгіме) айтыңыз», нақтыландыратын сұрақтармен жұмыс бойынша әңгіме, - «10 сөз» (мағыналық жүйені қолдана отырып сөздерді жаттау: сөздерді бір сюжетке байланыстыру)
Қиял мен шығармашылық қабілеттерін дамыту	1) қиял мен шығармашылық қабілеттерін дамыту	- «Пантомима» (кез-келген затты ыммен, мимикамен бейнелеу үшін), - «До-ри-су», - «Ұпайлар бойынша сурет салу», - «Комбинация» (геометриялық фигуралардан объектілерді салу немесе салу), - «Не болады, егер...»
Қолдың ұсақ моторикасын дамыту	1) Қолдың ұсақ моторикасын дамыту	- №1 кешен (гимнастикалық): қолды түзету, саусақтарды қысу, саусақтарды бір-біріне қосу және т.б. - № 2 кешен (кескіндеме): «Контурды айналдыра айналдыру», «Мен кім екенімді тап», «Бұлттар артындағы ұшақтар» және т.б. - № 3 кешен (саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту): «Тарақ», «Баспалдақ», «Жүгіру», «Сақиналар» және т.б.

2.1.3. «Психологиялық кеңес беру» бағыты

Мақсаты: білім беру үдерісіне қатысушылардың өзара іс-қимылын онтайландыру және жеке білім беру мен дамыту бағдарламасын құру мен жүзеге асыруда оларға психологиялық көмек көрсету.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымындағы психологиялық кеңес психологтың ұсынымдық сипаттағы психологиялық көмекке мұқтаж адамдармен коммуникативті өзара әрекеттесу жүйесі ретінде белгіленеді.

Бұл өзара әрекеттесу әкімшіліктің, ата-аналар мен мұғалімдердің, сондай-ақ балалардың өз қалауымен жүзеге асырылады. Өзара әрекеттесу нәтижесі «нақты» сұранысты қанағаттандыру және түзету-профилактикалық және ақпараттық сипаттағы ұсыныстар әзірлеу болып табылады.

Психологиялық кеңес берудің негізгі әдісі - әңгімелесу, ал өткізу формасы - жеке кеңес беру.

Балалар жағдайындағы психологиялық кеңес берудің ерекшеліктерін атап өткен жөн.

Бұл кеңес берудің жанама сипатында, яғни. психологиялық көмек сұраған адамдарға қарамастан, баланы дамыту, оқыту және тәрбиелеу проблемаларына бағытталған. Өте сирек жағдайларда, мектеп жасына дейінгі бала өтініштің бастамашысы болып табылады, негізінен оның айналасындағы адамдар бастамашылық етеді. Осы себепті психолог баланың қиындықтарын жанама түрде шешу мүмкіндігін анықтау үшін сұраныстардың мазмұнын ажыратуға мәжбүр.

Психологиялық кеңес беру

Тапсырмалар:

- ата-аналардың, мұғалімдердің баланың ақыл-ой дамуының жас ерекшелігі проблемасына бағдар беруі;
- әр түрлі ауытқулары бар және психикалық ауытқулары бар балаларды мамандарға жібере отырып, уақытында біріншілік анықтау;
- әлсіз соматикалық немесе жүйке-психикалық денсаулығы бар балалардағы қайталама психологиялық асқынулардың алдын алу, психогигиена және психопрофилактика бойынша ұсыныстар;

- педагогтар мен ата-аналарға арналған оқыту, тәрбиелеу және қарым-қатынас қиындықтарын психологиялық-педагогикалық түзету бойынша ұсыныстар жасау;
- балаларды отбасында тәрбиелеу бойынша ұсыныстар жасау;
- балалармен, ата-аналармен, мұғалімдермен арнайы топтардағы түзету жұмыстары.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымындағы консультациялық жұмыс сонымен қатар білім беру мекемесінің әкімшілігіне педагогикалық құрамды басқару бойынша кеңес беруді, сондай-ақ білім беру жоспарын құруда мекеме әкімшілігіне кеңес беруді қамтиды

балалардың жас ерекшеліктерін де, мектепке дейінгі білім беру мекемесінде өмірді, оқыту мен тәрбиені ұйымдастыруға байланысты ерекшеліктерді ескере отырып білім беру қызметі.

2.1.4. «Психопрофилактика және психологиялық ағарту» бағыты

Мақсаты: Педагогтардың мектепке дейінгі білім беру мекемелерінің әкімшілігі мен ата-аналардың психологиялық құзыреттілігін арттыру үшін жағдайлар жасау, атап айтқанда:

- психологиялық аспектілер бойынша хабардарлықты арттыру;

Балалар мекемесіндегі психологиялық тәрбие профилактикалық және тәрбиелік сипатта болады.

Біріншісі ата-аналар мен тәрбиешілерге ақпарат беру арқылы даму мен мінез-құлық ауытқуларының алдын алу мәселелерін қарастырады. Ақпараттың тақырыбы - ауытқулардың пайда болу себептері, олардың болуын көрсететін белгілер, сондай-ақ баланың одан әрі дамуы үшін, екінші жағдайда, бұл ата-аналар мен тәрбиешілерді психологиялық білімнің әртүрлі салаларымен таныстыруды білдіреді өзін-өзі тану, қоршаған адамдар мен адамдар арасындағы қатынастар туралы білім

Міндетті: Педагогтарға жүйелі психологиялық білім беруді

Ата-аналарға жүйелі психологиялық білім беруді ата-аналар жиналыстары, дөңгелек үстелдер және т.б. түрінде, балалардың жас ерекшелігі тақырыбында міндетті түрде қарастыру және ата-аналар үшін қарастырылатын тақырыптардың өзектілігі арқылы өткізу

Қосымша: «Психолог кеңесі» түріндегі ақпараттық бұрыштар құру.

Тәрбие жұмысы негізінен ықпал етудің топтық формаларымен қамтылған. Біріншіден, бұл дәрістер, пікірталастар, семинарлар, тренинг элементтері бар сабақтар ұйымдастыруға қатысты даулар. Тәрбиелік ықпалдың бұл формалары вербальды және коммуникативті құралдармен қамтамасыз етіледі, яғни монолог (дәрістер), диалогтық (пікірталас) және топтық (даулар) қарым-қатынас мүмкіндіктерін ескере отырып құрылады. Тәрбие жұмысының тақырыптық мазмұны ата-аналардың және тәрбиешілердің өтініші бойынша да, психологтың бастамасымен де анықталады. Кейбір проблемалық мәселелерді талқылауды психолог алдын-ала жоспарлайды. Ата-аналар үшін бұл мектепке дейінгі мекемеге бейімделуге, мектепке дайындыққа, технологиялық, ақпараттық және ойын құралдарына (теледидар, видео, компьютер, компьютерлік ойын консолі, заманауи гаджеттер) байланысты тақырыптар. Тәрбиешілер үшін - мектепке дейінгі тәрбиенің негізгі жалпы білім беру бағдарламасын жүзеге асыру, балаларды, жалпы және арнайы қабілеттерді (балалардың дарындылығы) дамытудағы жүйелілік пен ауытқушылық. Бұл тақырып ең көп таралған сұрақтарды талдауға байланысты.

Білім беру бағдарламасын іске асырудың психологиялық алдын-алу

Мақсаты: мүмкін болатын проблемалардың алдын-алу және тәрбие мен білім беру процесіне қатысушылардың өзара әрекеттесуі.

Психологиялық профилактика мыналарды қамтиды:

- әр жастағы кезеңдердің міндеттерін ескере отырып, әр түрлі жастағы балаларға арналған дамыту бағдарламаларын әзірлеу, тестілеу және енгізу;
- білім беру мекемелерінде және отбасында балалардың қарым-қатынасы мен дамуының психологиялық шарттарының сақталуын бақылау, әр жас кезеңінде балалардың жеке тұлғасының сауатты, психологиялық дамуын және қалыптасуын қамтамасыз ету; білім беру ортасында, отбасында қолайсыз психологиялық факторларды алып тастау;
- балалардың келесі жас деңгейіне оңтайлы өту жағдайларын қамтамасыз ету, үздіксіз әлеуметтену процесінде балалардың жеке басының психологиялық дамуы мен қалыптасуындағы мүмкін асқынулардың алдын алу;
- балалардың психосоматикалық және психикалық денсаулығының мүмкін болатын бұзушылықтарын уақтылы алдын-алу;

Қажет:

Оқу процесінің субъектілерін (балалар, мұғалімдер, ата-аналар) бейімдеу бойынша жұмыс жаңа әлеуметтік ортаның шарттары:

- психологтың назарын аударуды қажет ететін, баланың дамуы мен денсаулығы туралы ақпарат алу үшін жаңадан қабылданған балалардың медициналық карталарын талдау;

- жаңадан қабылданған балалардың ата-аналарына арналған топтық және жеке консультациялар;

- тәрбие мен білім беру үдерісіне қатысушылардың өзара іс-қимылын оңтайландыру мақсатында мұғалімдерге баланың және отбасының анықталған ерекшеліктері туралы ақпарат беру.

Мұғалімдердің психологиялық бұзылу жағдайларын анықтау және жұмыс жағдайында осы жағдайдың себептерін жою арқылы әкімшілікпен бірге даму.

Қосымша:

Балалардың әлеуметтік-эмоционалды даму динамикасын қадағалау.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында қолайлы әлеуметтік-психологиялық климатты насихаттау.

Педагогикалық ұжымдағы кәсіби төмендетудің алдын алу.

Мектепке дейінгі білім беру ұйымына инновацияларды енгізу кезінде психолог инновацияларға психологиялық төзімділікті жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу кезінде әкімшіліктің көмекшісі ретінде әрекет етеді.

Осы бағытты іске асыру шеңберінде психологтың қызметі мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында психологиялық тұрғыдан қолайлы климат, білім беру процесіне қатысушыларға: балалар мен педагогтарға қолайлы жағдайлар жасауға бағытталған. Ересектер мен балалардың өзара әрекеттесу стиліне ерекше назар аударылады, оны зерттеуге мұғалімдердің жеке ерекшеліктері де енеді. Сонымен қатар, қызметкерлер тобындағы өзара әрекеттесу ерекшеліктерін зерттеу де маңызды.

Осы міндеттерді іске асыру үшін педагог-психолог қажет болған жағдайда баланың психологиялық даму барысын, дамудың жас нормаларына сәйкестігін анықтау мақсатында психологиялық тексеріс жүргізеді:

- әр түрлі жастағы балалардың интеллектуалды және тұлғалық дамуындағы ауытқулардың психологиялық себептерін, мінез-құлқындағы ауытқулардың себептерін, қажетті дағдылар мен дағдыларды меңгеру деңгейін диагностикалайды;
- балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас диагностикасын жүргізеді, қарым-қатынас бұзылуының психологиялық себептерін анықтайды.

Педагог-психологтың оқу процесінің барлық қатысушыларымен және жұмыс уақытын ескере отырып жұмысын ұйымдастыру іс-шаралар циклограммасында және жылдық жұмыс жоспарында көрсетілген. (Қосымша 1; 2)

2.2. Білім беру салаларын психологиялық қамтамасыз ету «Әлеуметтік-коммуникативті даму»

Топ	Дамытушылық міндеттер
Орта топ	Өзің туралы жағымды сезімді ынталандыру. Баланың өмірін жағымды тәжірибелермен қанықтырыңыз. Эмоционалды фонды тұрақтандыру. Балада оның қажеттіліктері мен оны қанағаттандыру тәсілдері туралы сананы қалыптастыру, өзіне деген сенімділік. Қауіпсіздік сезімін күшейтіңіз. Қиындықтарды жеңуде ересек адамға және құрдастарына көмектесуге, жанашырлық танытуға, көмектесуге, тынышталуға, көмектесуге, ересек адамның талаптарына оң көзқарас танытуға, оларды орындауға дайын болуға ұмтылдыру. Басқа адамдардың әртүрлі эмоционалды жағдайларын, сондай-ақ тәжірибе нюанстарын байқау қабілетін дамыту; педагогикалық бағалауға сезімталдық; жетістіктерін жақсартуға, олармен мақтануға, өз жетістіктерін ересек адамға көрсетуге, өзін ынталандыруға тырысып, өзін «жақсы» деп бағалауға деген ұмтылыс; өзін-өзі бағалауды дамыту. Күнделікті өмірде, топта, еркін қызметте мінез-құлықтың негізгі ережелері мен

	қарапайым адамгершілік стандарттарын өз бетінше жүзеге асыруға шақыру. Мақсаттылықтың көріністерін ынталандыру; олардың қызметінің сапасын арттыру қажеттілігі; ойындардағы жағымды эмоциялардың көрінісі, құрдастарына деген мейірімді қатынас, ойыншықтарға деген жақсы сезімдер, ойын материалына деген құрмет; қателіктерді түзетуге, белгілі бір жағдайда әлеуметтік мақұлданған мінез-құлықты көрсетуге және әлеуметтік жағымсыз әрекеттерден аулақ болуға деген ынтаны ояту. Гендерлік айырмашылықтарға сәйкес мінез-құлықты қалыптастыру; ересектердің өз бетінше немесе аз көмегі арқылы қызметтегі қиындықтарды жеңу, объективті-практикалық, ойын, қарапайым коммуникативті және танымдық мақсаттар қою және оларға жету, құралдарды анықтау және оларға қол жеткізу үшін жағдайлар жасау мүмкіндігі; тиімді тәуелсіздік көрсету арқылы нәтижеге жету; Мақсаттарды, ниеттерді, құралдарды, оларды жүзеге асырудың шарттары мен кезеңдерін, нәтижесін сөйлеуде айқын көрсетіңіз; орындалатын іс-әрекеттерді және олардың дәйектілігін, алдыңғы және кейінгі әрекеттерін, жеке және эмоционалды күйлерін жағымды және жағымсыз деп атаңыз; қарым-қатынас жасайтын адамдардың эмоциясын тану; әдеби және фольклорлық шығармалардағы кейіпкерлердің, сондай-ақ картиналарда бейнеленген адамдардың эмоцияларын, музыкалық шығармаларда көрінетін эмоцияларды түсіндіру; эмоционалды экспрессивтіліктің кейбір құралдарын атаңыз, басқа балалардың ережелер мен нормаларды бұзғанын байқаңыз, олардың әрекеттерінің жағымды және жағымсыз салдарын түсініңіз; мақсатқа жету жолында алаңдаушылыққа, кедергіге қарсы тұру. Қарым-қатынастың, диалогтық байланыстың экспрессивті құралдарын дамыту. Ересек адаммен қарым-қатынастың когнитивті түрін, құрдастарымен қарым-қатынастың ситуациялық-іскерлік түрін қалыптастыру.
Ересек топ	Қалыптастыру сияқты аяушылық, қайырымдылығы. Өз іс-әрекеттері мен құрдастарының іс-әрекеттерін бағалау қабілетін қалыптастыру. Балалардың қоршаған ортаға деген көзқарасын білдіруге, бұл үшін әртүрлі сөйлеу құралдарын өз бетінше табуға деген ұмтылысын дамыту. Қоғамдық орындарда өзін-өзі ұстау ережелері туралы; балабақша, үй тобындағы міндеттер туралы түсініктерін кеңейту. Бірлескен қызметке қатысу арқылы белсенді өмірлік ұстанымды қалыптастыру. балаларда оқу іс-әрекетінің алғышарттарын (элементтерін) қалыптастыру. Зейінді, қойылған міндетті түсіне білуді (не істеу керек), оған қол жеткізу тәсілдерін (қалай істеу керек) дамытуды жалғастыру; түпкілікті нәтижеге қол жеткізуде ерікті күш-жігерді қалыптастыру (табандылық, мақсаттылық).
Дайындық тобы	Жанашырлық, жауаптылық, әділеттілік, қарапайымдылық сияқты қасиеттерді қалыптастыру. Еріктік қасиеттерді дамытыңыз: өз қалауыңызды шектеу, қалыптасқан мінез-құлық нормаларын орындау және іс-әрекеттеріңізде жағымды үлгі алу. Өңгімелесушіні тыңдау қабілетін қалыптастыру, орынсыз кедергі жасамау. Өз пікірін сабырлы түрде қорғай білу қабілетін қалыптастыру. Оқу іс-әрекетіне қызығушылық пен мектепте оқуға деген құштарлықты қалыптастыру. балаларда өздерін ұжымның белсенді мүшесі ретінде қалыптастыру: ұжымдық іс-шараларға қатысу арқылы. Бірлескен ойын үшін өздігінен бірігу қабілетін дамыту. Оқу іс-әрекетінің дағдыларын қалыптастыру (ересек адамды мұқият тыңдау, өзі ұсынған жоспарға сәйкес әрекет ету, сонымен қатар өз әрекеттерін өз бетінше жоспарлау, тапсырманы орындау, өз қызметінің нәтижелерін дұрыс бағалау). Әр түрлі мамандықтарға, атап айтқанда ата-аналардың мамандықтарына және олардың жұмыс орнына қызығушылығын дамыту.

«Танымдық даму»

Топ	Дамытушылық міндеттер
Орта топ	Әлемді түсіндіруге деген ұмтылысты көтермелеу; ғылыми-зерттеу қызметі; физикалық құбылыстар әлемінде себеп-салдарлық байланыстар орнатуға бағытталған танымдық сипаттағы сұрақтар қоюға, эксперименттерге қатысуға, эксперименттерді өз бетінше бастауға деген ұмтылыс. Оқу қуанышын ынталандыру; тек тікелей қабылданатын объектілерге ғана емес, бұрын көрген, естіген, білген нәрселерге де танымдық қызығушылық; қоршаған орта туралы жана білім алу мақсатында байқауға деген ұмтылыс; өмірлік тәжірибесін қолдана отырып, қарама-қайшылықтарды шешуге тырысу, бақылап, тәжірибе жасау, ересек адамды көмекке тарту. Күнделікті тәжірибеде, физикалық құбылыстар әлемінде қарама-қайшылықтарды байқай білу, оларға қызығушылық таныту қабілетін дамыту. Көркем әдебиет тыңдауға деген тұрақты қызығушылықты қалыптастыру; сипатталған оқиғалардың себеп-салдарлық байланыстарына сүйене отырып, кейіпкерлерге деген эмоциялық қатынасты көрсету, оларға эмоционалды баға беру және оны ынталандыру қабілеті. Жағымды кейіпкерлерге деген жанашырлық пен эмпатияны ояту; оларға көмектесуге деген ұмтылысты қолдау, жақсылықтың зұлымдықты жеңгеніне қуану.
Ересек топ	Денсаулығында ауытқушылығы бар балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту, қоршаған ортаға бағдарлану тәжірибесін кеңейту, сенсорлық дамыту, қызығушылық пен танымдық мотивацияны дамыту. Танымдық әрекеттерді қалыптастыру, сананы қалыптастыру. Қиял мен шығармашылық қабілеттерін дамыту. Қоршаған әлем объектілері туралы, қоршаған әлем объектілерінің қасиеттері мен қатынастары туралы бастапқы пішіндерді қалыптастыру (пішіні, түсі, мөлшері, материалы, дыбысы, ырғағы, темпі, себептері мен салдары және т.б.). Қабылдауды, зейінді, есте сақтауды, бақылауды, қоршаған әлем заттары мен құбылыстарының сипаттамалық, маңызды белгілерін талдау, салыстыру, бөліп көрсету қабілеттерін дамыту; заттар мен құбылыстардың арасындағы ең қарапайым байланыстарды орната білу, қарапайым қорыту жасау. Пәндік ортаның әртүрлілігі туралы алғашқы идеяларды қалыптастыру. Заттар әлемі мен табиғат әлемі арасындағы себептік байланыстарды орната білу қабілетін дамыту. Айналасындағы кеңістікте навигация қабілетін дамыту; кеңістіктік-уақыттық қатынастардың мағынасын түсіну.
Дайындық тобы	қажет ететін балалардың танымдық қызығушылықтарын дамыту, қоршаған ортаға бағдарлану тәжірибесін кеңейту, сенсорлық дамыту, қызығушылық пен танымдық мотивацияны дамыту. Танымдық әрекеттерді қалыптастыру, сананы қалыптастыру. Қиял мен шығармашылық қабілеттерін дамыту. Қоршаған әлем объектілері туралы, қоршаған әлем объектілерінің қасиеттері мен қатынастары туралы бастапқы пішіндерді қалыптастыру (пішіні, түсі, мөлшері, материалы, дыбысы, ырғағы, темпі, себептері мен салдары және т.б.). Қабылдауды, зейінді, есте сақтауды, бақылауды, қоршаған әлем заттары мен құбылыстарының сипаттамалық, маңызды белгілерін талдау, салыстыру, бөліп көрсету қабілеттерін дамыту; заттар мен құбылыстардың арасындағы ең қарапайым байланыстарды орната білу, қарапайым қортынды жасау. Пәндік ортаның әртүрлілігі туралы алғашқы идеяларды қалыптастыру. Заттар әлемі мен табиғат әлемі арасындағы себептік байланыстарды орната білу қабілетін дамыту. Айналасындағы кеңістікте навигация қабілетін дамыту; кеңістіктік-уақыттық қатынастардың мағынасын түсіну.

«Сөйлеуді дамыту»

Топ	Дамытушылық міндеттер
Орта топ	Диалогтік қарым-қатынас дағдыларын дамыту. Мәтінде сипатталған күнделікті өмірде кездесетін, суреттерде бейнеленген өмірлік жағдаяттарды сөйлеуде, интегралды сюжеттік жағдайда, заттар мен құбылыстар арасындағы себеп-салдарлық байланыстар мен тәуелділіктерді, күнделікті практикадағы қайшылықтарды, физикалық әлемде бейнелеуге үйрету. кейіпкерлерге деген эмоционалды қатынас; сипатталған оқиғалардың себеп-салдарлық байланыстарына сүйене отырып, әдеби шығармалардың кейіпкерлеріне эмоционалды баға беріп, оны қозғау, сөйлеу барысында позитивті кейіпкерлерге жанашырлық пен эмпатия білдіру.
Ересек топ	Сөйлеуді қарым-қатынас құралы ретінде дамыту. балалардың қоршаған әлемнің алуан түрлілігі туралы идеяларын қалыптастыру. Әңгімені сақтау қабілетін дамыту. Сөйлеудің диалогтік түрін жетілдіріңіз. Өз көзқарасыңызды білдіруге, досыңыздың жауабымен келісуге немесе келіспеуге тырысыңыз. Сөйлеудің монологтық түрін дамытыңыз. Жеке оқиғалардан оқиғалар туралы әңгімелер құрастыру, ертегілерге өз аяқтамаларымен келу қабілетін дамыту. Ересектерге ұсынылған тақырып бойынша шығармашылық сипаттағы шағын әңгімелер құрастыру қабілетін қалыптастыру. Көркем әдебиетке деген қызығушылықты дамыту. Әдеби шығармаларға эмоционалды қатынасты қалыптастыруға ықпал ету. Әдеби кейіпкерді белгілі бір әрекетті қабылдауы туралы айтуға шақырыңыз. Шығарма кейіпкерлерінің мінез-құлқының жасырын мотивтері туралы түсініктерді қалыптастыру
Дайындық топ	Қарым-қатынас құралы ретінде сөйлеуді жетілдіріңіз. Көмекті қажет ететін балалардың мәлімдемелерін нақтылаңыз, оларға объектіні, жағдайды дәл сипаттауға көмектесіңіз; жорамалдар жасауға және қарапайым тұжырымдар жасауға, өз ойларын басқалар үшін айқын жеткізуге үйрету. Өз көзқарасыңызды қорғау қабілетін дамыта беріңіз. Сөйлеудің диалогтық және монологтық түрлерін жетілдіріңіз. Ересек пен бала арасында диалог жүргізу қабілетін қалыптастыру; қайырымды және дұрыс сұхбаттасу мүмкіндігі, ауызша қарым-қатынас мәдениетін тәрбиелеу. Бірізді дамып келе жатқан әрекеті бар суреттер жиынтығы бойынша заттар туралы, суреттің мазмұны туралы әңгімелер құрастыру қабілетін белсендіру. Жеке тәжірибеден әңгімелер құрастыру қабілетін дамыту. Берілген тақырып бойынша шағын әңгімелер құрастыру қабілетін белсендіру. Балалардың көркем әдебиетке деген қызығушылығын дамыта беріңіз. Өлеңдерді оқығанда, драматургия кезінде балалардың көркемдік және сөйлеу-орындау шеберліктерін жетілдіре беріңіз (орындау эмоционалдығы, мінез-құлықтың табиғилығы, олардың интонациямен, қимылмен, мимикамен әдеби фразаның мазмұнына қатынасын жеткізе білу).

«Көркемдік-эстетикалық даму»

Топ	Дамытушылық міндеттер
Орта топ	Әдемілікке деген тұрақты қызығушылықты қалыптастыру; өз тәжірибелерін сөйлеуде бейнелеу, өз тәжірибесімен, білімімен, сезімімен, идеясымен корреляциялау, әсемдікке сүйсіну, көркем бейнелеу құралдарын байқау, эмоционалды-эстетикалық баға беру, оларды ынталандыру, күнделікті өмірде, сұлулықты байқау қабілеті жақын орта, қабылданған нәрсе туралы сөйлесу, белгілі бір нәрсе жасау үшін ересек адамның тапсырмасын қабылдау, оған өзінің күш-жігерін бағындыру, идеяны жеткілікті егжей-тегжейлі тұжырымдау, қызмет барысында идеяны дамыту, іске асыру идея. Әсемдікті қабылдауда қуаныш, рахат сезімін ояту. Музыкалық қызметтің барлық түрлеріне тұрақты қызығушылықты қалыптастыру; музыкалық шығарманы ықыласпен және қызығушылықпен тыңдау, оның көңіл-күйін байқау, музыкалық бейненің динамикасын қадағалау, музыкалық шығарманың мазмұны мен мәнерлілігі құралдары туралы сұрақтарға жауап бере отырып, өз бетінше ой қорыту, музыкалық образдарды музыкалық ырғақты қозғалыстарда бейнелі түрде жеткізу қабілеті және ән айту, музыкалық ырғақты жеткізу.
Ересек топ	Эстетикалық сезімдерді, эмоцияларды, эстетикалық талғамды, көркем шығармаларды эстетикалық қабылдауды дамыту, олардың экспрессивтік құралдарын бөліп көрсету қабілетін қалыптастыру. Қабылдау мүшелерін: көру, есту, иіс, сипап сезу, дәм сезу мүшелерін дамыта отырып, сезімдік тәжірибені байыту; объектілердің негізгі нысандары мен табиғат объектілері туралы білімдерін бекіту. Эстетикалық қабылдауды дамыту, қоршаған әлемнің сұлулығына ой жүгіртуге үйрету. Заттар мен құбылыстарды қабылдау процесінде ақыл-ой операцияларын дамытыңыз: талдау, салыстыру, ассимиляция (ол қалай көрінеді), заттар мен олардың бөліктері арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды орната отырып, жалпы және жеке адамды, сипаттамалық белгілерді, жалпылауды анықтаңыз. Сындарлы іс-әрекетке қызығушылық тудыру. Әр түрлі көлемдегі және дизайндағы ғимараттарды құру қабілетін қалыптастыру. Ырғақ сезімін, қимылдар арқылы музыканың сипатын, оның эмоционалды-бейнелік мазмұнын жеткізе білуді дамыту. Кеністіктегі еркін навигацияны, қарапайым қайта құруды орындауды, орташа жылдамдықтан жылдамға немесе баяу қарқыннан дербес өтуді, қимылдарды музыкалық фразаларға сәйкес өзгертуді үйрену
Дайындық тобы	Эстетикалық қабылдауды, ырғақ сезімін, көркемдік талғамын, қоршаған ортаға, өнерге және көркемдік қызметке эстетикалық қатынасты дамыту. Эстетикалық сезімдерді, эмоцияларды, тәжірибелерді дамыту; әр түрлі іс-әрекетте көркем образдарды өз бетінше құру мүмкіндігі. Көрнекі кемістігі бар балаларда визуалды қызметке тұрақты қызығушылықты қалыптастыру. Сенсорлық тәжірибені байытыңыз, заттармен танысу процесінде тақырып бойынша қол қимылдарын қосыңыз. Бейнелі эстетикалық қабылдауды, бейнелі бейнелеуді дамытуды жалғастырыңыз, эстетикалық пікір қалыптастырыңыз; жолдастардың жұмысына мейірімді және құрметпен қараудың міндеттілігіне назар аудара отырып, баланың өзі де, құрдастары да жасаған бейнелерді ақылға қонымды және жан-жақты үйрету. Ұжымдық шығармашылықты, бірлесіп әрекет етуге деген ұмтылысты дамыту, жұмыстың қай бөлігін кім орындайтынын, жеке образдар үлкен суретке қалай үйлесетінін келісу. Өз жұмысындағы кемшіліктерді байқау және оларды түзету қабілетін қалыптастыру; жасалған кескіннің экспрессивтілігіне қол жеткізу үшін толықтырулар енгізу. Сындарлы іс-әрекетке қызығушылық тудыру. Әр түрлі көлемдегі және дизайндағы ғимараттарды құру қабілетін қалыптастыру.

	Ырғақ сезімін, қимылдар арқылы музыканың сипатын, оның эмоционалды-бейнелік мазмұнын жеткізе білуді дамыту. Кеністіктегі еркін шарлауға, қарапайым қайта құруды орындауға, орташа жылдамдықтан жылдамға немесе баяу қарқынға дербес ауысуға, қимылдарды музыкалық фразаларға сәйкес өзгертуге үйрету
--	---

«Физикалық даму»

Топ	Дамытушылық міндеттер
Орта топ	Қолмен дәл бағытталған қимылдар жасау, оң және сол қолдардың қимылдарын ажырата білу, жетекші қолды ажырата білу қабілеттерін қалыптастыру; заттармен, оның ішінде кішігірім заттармен әрекет ете отырып, кіші қозғалтқыштық қозғалыстарды дәл орындау; олардың қозғалыстарын басқа балалардың қимылдарымен үйлестіру, берілген қозғалыс қарқынына назар аудару, сигнал бойынша қозғалыс қарқынын өзгерту, берілген ырғақты қозғалыста беру. Олардың және құрдастарының қозғалысын бақылау элементтерін дамыту. Жақсы өнер көрсетуге деген ынтаны ояту. Тұтас психосоматикалық жағдайды құрыңыз және шоғырландырыңыз. Сенсомоторлық қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін жағдай жасау.
Ересек топ	Көмек қажет ететін балаларда салауатты өмір салтының идеяларын қалыптастыру. балалардың психологиялық денсаулығын сақтау, нығайту және қорғау; психикалық және физикалық өнімділікті арттыру, шаршаудың алдын алу. Үйлесімді физикалық дамуды қамтамасыз ету. Қозғалыс әрекетіндегі бастамашылықты, дербестікті және шығармашылықты дамыту, өзін-өзі басқара білу, қимыл-қозғалыс кезінде өзін-өзі бағалау. Сыртқы және спорттық ойындарға және дене жаттығуларына, қызығушылықты дамыту, дербес моторлық іс-әрекетке қатысу. Адам денсаулығының дұрыс тамақтануға тәуелділігі туралы түсінік қалыптастыру; өнімнің сапасын сенсорлық сезімге негізделген анықтау мүмкіндігі.
Дайындық тобы	Көмек қажет ететін балаларда салауатты өмір салтының идеяларын қалыптастыру. балалардың психологиялық денсаулығын сақтау, нығайту және қорғау; психикалық және физикалық өнімділікті арттыру, шаршаудың алдын алу. Үйлесімді физикалық дамуды қамтамасыз ету. Қозғалыс әрекетіндегі бастамашылықты, дербестікті және шығармашылықты дамыту, өзін-өзі басқара білу, қимыл-қозғалыс кезінде өзін-өзі бағалау. Сыртқы және спорттық ойындарға және дене жаттығуларына, қызығушылықты дамыту, дербес моторлық іс-әрекетке қатысу.

2.3. Педагог-психологтың психологиялық, медициналық-педагогикалық шеңберіндегі қызметі мектепке дейінгі білім беру мекемесінің кеңесі

Педагог-психологтың мектепке дейінгі білім беру мекемесінің психологиялық және медициналық-педагогикалық кеңесі шеңберіндегі қызметі:

- әртүрлі профильдер мен мақсаттарға арналған терең психологиялық-педагогикалық диагностика;
- балалардың жеке басының дамуына кедергі болатын факторларды анықтау және психологиялық көмек көрсету шараларын қабылдау (психологиялық, түзету, оңалту және кеңес беру);
- бейімделу кезеңіндегі психологиялық қолдау және дағдарыс жағдайындағы балаға және оның отбасы мүшелеріне білікті көмек көрсету;
- тәрбиешіні баланы зерттеу нәтижелері және оның даму динамикасының ағымдағы бақылаулары туралы үнемі хабардар ету;
- балаларға, ата-аналарға (занды өкілдерге), оқытушылар құрамына нақты мәселелерді шешуде көмек көрсету;
- топтың әлеуметтік сферасын үйлестіру және әлеуметтік дұрыстаудың пайда болуына жол бермейтін алдын-алу шараларын жүзеге асыру;

- педагогикалық топ мүшелерімен олардың әлеуметтік-психологиялық құзыреттілігін арттыруға бағытталған тренингтер мен әдістемелік жұмыстар жүргізу;
- белгіленген нысандағы құжаттаманы жүргізу

1. Диагностикалық кезең (отбасын мектепке дейінгі білім беру ұйымына бастауыш және орта жолдама шеңберінде).

Осы жұмыс кезеңінің міндеттері: бала, оның отбасы, бала өсетін және тәрбиеленетін орта туралы негізгі деректерді жинау; ата-аналарды жұмыс формаларымен, балаға жоспарланған қызмет түрлерімен, баланың жағдайын сапалы диагностикалау: даму ерекшеліктерін, оның күшті және әлсіз жақтарын, әлеуметтік мінез-құлық ерекшеліктерін нақтылау, ойын құзыреттілігін бағалау.

2. Түзеу-дамыту кезеңіне мыналар кіреді:

Баламен жеке сабақтар мыналарға бағытталған:

✓ баламен жағымды эмоционалды контакт қалыптастыру, педагогқа деген сенімділік сезімі, эмоционалды қарым-қатынасты ынталандыру.

✓ Ересек адамның оған деген сүйіспеншілікпен үндеуіне эмоционалды дауысы мен моторлық реакциясын қалыптастыру, баланың есіміне деген зейінін жандандыру, оның атына жауап беруге, педагогты тануға үйрету.

Ойыншықтарға қызығушылықты қалыптастыру және олармен жасалатын іс-әрекеттер, баланы бірлескен объектілік-ойындық іс-шараларға қосу.

Сенсорлық-моторлық әрекет арқылы когнитивті сфераны дамыту:

- үлгі бойынша объектілердің корреляциясы;

- заттарды үлгі бойынша таңдау;

- заттарды үлгі бойынша топтау;

- ауызша белгілеу бойынша тақырыптарды таңдау.

✓ сенсорлық құралдарды, музыканы қолдана отырып демалдыру жаттығулары (дыбыстық, тактильді). Жеке сабақтар шеңберінде сенсорлық тәжірибені дамыту және байыту, тактильді және моторлы сезімдерді ынталандыру, сонымен қатар дидактикалық ойындар, сенсорлық жабдықтар, құм және су арқылы визуалды қабылдауды дамыту бойынша сабақтар өткізіледі.

Ата-аналармен жұмыс:

✓ Түзету жұмысының мазмұнымен таныстыру.

✓ Коррекциялық сабақ барысында педагогпен мен баланың өзара әрекеттесу барысын бақылау.

✓ түзету сабақтары кезінде ересек адам мен баланың өзара әрекеттесуінің вербальды емес және вербальды әдістерін күнделікке жазу.

✓ ата-аналарға оның физикалық және танымдық мүмкіндіктерін ескере отырып, балалары үшін ойындарды таңдай және қолдана білуге, мұғалімнен кейін ойындар мен жаттығулар кезінде баламен қарым-қатынас жасаудың вербальды емес және вербальды тәсілдерін қайталай білуге үйрету. Әдебиеттерді таңдау, мектеп жасына дейінгі балалардың жас ерекшеліктерінің заңдылықтары мен сипаттамалары, балалар ұжымындағы мектеп жасына дейінгі балаларды әлеуметтендіру және бейімдеу, баланың өмірін ұйымдастыру және оның отбасындағы режим сәттері туралы кеңестер беру.

Педагог-психологтың мектепке дейінгі білім беру мекемесінің әкімшілігімен және мамандарымен өзара әрекеті

Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің басшысымен

1. Білім беру мекемесінің қазіргі жұмыс бағыттарын талқылауға қатысады, әкімшілікпен бірге өз қызметін педагогикалық ұжым алға қойған мақсатқа тез жететіндей етіп жоспарлайды.

2. Білім беру үдерісін, осы білім беру мекемесі үшін тиімді болатын жұмыс формалары мен әдістерін психологиялық қолдау туралы сұранысты нақтылайды.

3. Ұжымдағы қайшылықты және жанжалды жағдайларды шешуге қолдау көрсетеді.

4. Персоналды таңдауға және ауыстыруға қатысады (қызметкерлердің психологиялық үйлесімділігі бойынша ұсыныстар береді).

5. Ұжымның жаңа қызметкерлерін бейімдеу кезінде психологиялық қолдау көрсетеді.

6. Мұғалімдер мен тәрбиешілердің психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, кадрларды орналастыруға қатысады.

7. АКТ-ны қолдайды. Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарына психологиялық ақпарат береді.

8. Есеп беру құжаттамасын ұсынады.

9. Жеке психологиялық кеңес жүргізеді (сұраныс бойынша)

10. Балалардың жеке психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, топтарды іріктеуге қатысады.
11. Топтарды іріктеуге қатысады.
12. Білім беру процесінің барлық қатысушылары үшін психологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етеді.
13. Төтенше және төтенше жағдайларда шұғыл психологиялық көмек көрсетеді.

Әдіскермен:

1. Мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес мектепке дейінгі білім беру мекемесінің негізгі жалпы білім беру бағдарламасын жасауға қатысады
2. Іс-әрекетті ұйымдастыру бойынша психологиялық-педагогикалық жұмыстың мазмұнын қалыптастырады
3. Мекемедегі тәрбие жұмысын ұйымдастырудағы психологиялық компонентті талдайды білім беру процесін тиімді психологиялық қолдауды жақсарту бойынша ұсыныстар енгізеді.
4. Психологиялық-педагогикалық мәселелер бойынша әдістемелік және ақпараттық материалдар әзірлеуге қатысады.
5. Білім беру мекемесінің әлеуметтік саласын үйлестіруге ықпал етеді.
6. Білім беру процесіне қатысушылардың (педагогикалық ұжым, ата-аналар) психологиялық құзыреттілігін арттыру бағдарламаларын әзірлейді.
7. Мектеп жасына дейінгі балалардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, үйірмелер мен шығармашылық бірлестіктерді іріктеуге қатысады. Ата-аналарға кеңес беру шеңберінде ол қосымша білім мен оның бағытын таңдауға қатысады.
8. Оқытушылар кеңесінің және білім беру мекемесінің басқа кеңестерінің, психологиялық-педагогикалық кеңестерінің қызметіне қатысады.
9. Мектепке дейінгі білім беру ұйымындағы психологиялық жайлылықты құру тұрғысынан білім беру үдерісін жақсарту бойынша ұсыныстар енгізеді.
10. Пәндік-дамытушылық ортаны құру бойынша кәсіби өзара әрекеттестіктің ұйымдастырушысы ретінде әрекет етеді.
11. Оқу жылы бойына құжаттаманы ұсынады (жұмыс жоспары, аналитикалық есептер, жыл ішіндегі жұмысты талдау).
12. Жарыстарға психологиялық қолдау көрсетеді.
13. Жаңа жұмыс бағдарламаларын (мультимедиялық технологиялар, АКТ технологиялары) іске асыруға және бейімдеуге қатысады.
14. Топтарда тақырыпты дамытатын ортаны құруға көмек көрсетеді.
15. Ашық есік күнін ұйымдастыруға және өткізуге қатысады.

Педагогтармен:

1. Мектеп жасына дейінгі балалардың психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру ойындарының мәліметтер базасын қалыптастыруға ықпал етеді.
2. Тәрбиешімен бірге әр түрлі мерекелік іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысады.
3. Баланың даму траекториясы бойынша тәрбиешіге ұсынылған ұсыныстарды талдау негізінде (жыл соңында) мектеп жасына дейінгі балаларда жан – жақты қалыптасу деңгейін анықтау мониторингіне қатысады.
4. Тәрбиешілерге олардың кәсіби қызметінің тиісті бағыттары бойынша консультативтік және практикалық көмек көрсетеді.
5. Зерттеу жұмыстарына сүйене отырып, психологиялық-педагогикалық тұжырымдар жасайды және тәрбиешілерді тәрбиеленушілердің жеке және әлеуметтік дамуы мәселелеріне бағыттайды.
6. Балаларды дамыту бойынша консультациялар (жеке, топтық, тақырыптық, проблемалық) ұйымдастырады өткізеді, сонымен қатар педагогикалық мәселелерді шешу үшін психологияны практикалық қолдану, сол арқылы олардың әлеуметтік-психологиялық құзыреттілігін арттыру.
7. Балалардағы эмоционалды-когнитивті сферадағы ауытқулар мен бұзылулардың алдын-алу және түзету бойынша тәрбиешілерге кеңес береді.
8. Тәрбиешінің оқу қызметін психологиялық қолдауды қамтамасыз етеді.
9. Өзін-өзі тәрбиелеу процесінде тәрбиешіге психологиялық қолдау көрсетеді.
10. Тәрбиешілерге эмоционалды қиындықтың алдын алу мақсатында оларға психологиялық профилактикалық көмек көрсетеді.
11. Тәрбиешілерді бір-бірімен жанжалсыз қарым-қатынас жасау дағдыларына оқытуды жүргізеді (жүппен жұмыс).
12. Тәрбиеші мен ата-ана арасындағы қарым-қатынас мәдениеті деңгейінің жоғарылауына ықпал етеді.

13. Балалардағы психозмоционалды стресстің алдын алу бойынша психо-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастырады (балалардың ұйқысын, тамақтануын, балалардың өмір салтын ұйымдастырудың психологиялық аспектілері).

14. Балаларды мектепке психологиялық дайындау бойынша іс-шараларға қатысады (зейін мен есте сақтауды белсендіру), тәрбиешілерді осы тақырып бойынша тәрбиелейді.

Музыка жетекшісімен

1. Музыка жетекшісінің қызметін психологиялық қолдау шеңберінде көмек көрсетеді.

2. Музыка сабақтарында, сондай-ақ мерекелерде, ойын-сауық және бос уақытында балаларға, әсіресе кекештенетіндерге психологиялық қолдау көрсетеді.

3. Эмоционалды көңіл-күйді қалыптастыруға, тыныс алу мен дауысты белсендіруге арналған жаттығуларды орындау кезінде балалардың назарын арттыруға көмектеседі (аралас және компенсациялық бақтар үшін).

4. Музыка сабағында релаксациялық жаттығуларға арналған музыкалық аккомпонентті таңдауға қатысады.

5. Әрбір баланың шығармашылық қиялын, психологиялық бостандығын дамыту мақсатында егде жастағы мектеп жасына дейінгі балалармен бірлескен сабақтар өткізеді.

6. Балаларға түрлі музыкалық шығармаларды тыңдай отырып, олардың эмоционалды дамуы бойынша жұмыс жасай отырып, өз тәжірибелерін анықтауға, талдауға және оларды сөзбен сипаттауға үйретеді (күрделі сабақтарға).

7. Сценарийлерді, мерекелерді, ойын-сауық және бос уақыт бағдарламаларын әзірлеуге, рөлдерді бөлуге консультациялық көмек көрсетеді.

8. Музыкалық даму бойынша жылдық тапсырмаларды орындауға қатысады.

9. Топта есте сақтауды, зейінді дамыту, қимылдарды үйлестіру, демалысқа, бос уақытқа дайындық кезінде қолдау көрсетеді.

10. Музыкалық терапияға қатысады.

11. Музыкалық жас балаларға психологиялық қолдауды ұйымдастырады.

12. Театрландырылған қойылымдарды ұйымдастыруға және өткізуге қатысады.

13. Жаппай мерекелеу кезінде психологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етеді.

МДҰ психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңесі шеңберіндегі педагог-психолог қызметінің мазмұны:

1. Балалармен жұмыс.

1.1. Баланың эмоционалдық әл-ауқатын, танымдық саласын жоспарлы және терең психологиялық-педагогикалық диагностикалау (оқу жылының басы мен аяғы).

1.2. Баланың мектепке оқуға психологиялық дайындығының диагностикасы.

1.3. Тәрбиешілердің, ата-аналардың қалауы бойынша балалармен жеке диагностикалық, түзету-дамыту жұмыстары.

1.4. Балабақшаға бейімделу кезеңінде балаларды жеке қолдау.

1.5. Баланың коммуникативті-танымдық сферасын түзету.

1.6. Бала дамуының жеке траекториясын құру.

2. Педагогтармен.

2.1. Ашық іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге әдістемелік және практикалық көмек (мектепке дейінгі білім беру мекемесінің жоспары бойынша).

2.2. Педагогикалық және психологиялық сауаттылық деңгейін көтеру. Тәрбиешілермен, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының оқытушыларымен тәрбие жұмысы,

2.3. Диагностика нәтижелері бойынша балалармен жеке жұмыс бойынша ұсыныстар (жыл бойына).

2.4. Сабаққа қатысу және оларды психологиялық-педагогикалық талдау (жыл бойына); ұсыныстар әзірлеу.

2.5. Балаларды тәрбиелеу және дамыту бойынша жеке кеңес беру (сұраныс бойынша).

2.6. Педагогтар құрамымен семинарлар, психологиялық тренингтер.

2.7. Танымдық және сөйлеу бағытын психологиялық-педагогикалық қолдау және балалардың физикалық және ақыл-ой дамуындағы кемшіліктерді білікті түзету.

3. Ата-аналармен.

3.1. Ата-аналарға жүргізілген социологиялық сауалнама (жыл бойы).

3.2. Ата-аналарға жеке кеңес беру.

- 3.3. Отбасының әлеуметтік жағдайы, бала мен ата-ана арасындағы қатынастарды терең диагностикалау (сұраныс бойынша).
- 3.4. Ата-аналар арасындағы тәрбие жұмысы.
- 3.5. Тренингтер, семинарлар, шеберлік сыныптарын ұйымдастыру және өткізу.

III. ҰЙЫМДАСТЫРУ БӨЛІМІ

3.1. Жұмыс формасы, психологиялық-педагогикалық жағдайлар, ұйымдастыру және есепке алу педагог-психологтың қызметі:

Педагог-психологтың жұмыс формалары:

- жеке;
- шағын топтық;
- топтық.

Қолдаудың психологиялық-педагогикалық шарттары:

- сараланған жағдайлар (балалар үшін оңтайлы жүктеме режимі);
- психологиялық-педагогикалық жағдайлар (тәрбиелеу мен білім беру процесінің түзету-дамытушылық бағыты; баланың жеке ерекшеліктерін ескеру; қолайлы психоэмоционалды режимді сақтау);
- мамандандырылған жағдайлар (мүмкіндігі шектеулі балалардың ерекше білім беру қажеттіліктеріне бағытталған арнайы білім беру міндеттері кешенін жетілдіру; жеке және топтық коррекциялық-дамытушылық топтарда жүзеге асырылатын балаларға кешенді әсер ету);
- денсаулықты сақтайтын жағдайлар (денсаулық пен қорғаныс режимі, физикалық және психикалық денсаулықты нығайту).

Балалармен жеке-топша сабақтарын педагог-психолог іс-шаралар циклограммасына сәйкес, мектепке дейінгі білім беру мекемесінің негізгі бағдарламасы бойынша іс-шаралардан тыс сағат ішінде өткізеді.

Бағдарламаны іске асыру шарттары мен жұмыс түрлері

Әрбір жас кезеңіне арналған қолдау бағдарламасын құру жетекші қажеттілікті қанағаттандыруға бағытталған және жетекші психикалық процестің немесе психика сферасының дамуына негізделген:

3 – 4 жаста - қабылдау, эмоционалдық сфера

4 – 5 жас - эмоционалдық сала, коммуникативті сала

5 - 6 жас - жеке сала, ерікті сала

Психикалық процестерді (есте сақтау, зейін, қиял, ойлау) дамытуға, сондай-ақ ерікті және психофизиологиялық саланы дамытуға арналған тапсырма лексикалық тақырыптарды ескере отырып, мамандандырылған мамандардың өзара іс-қимылының интеграцияланған жоспарымен сәйкес келеді.

Жасы	Балалар саны	Іс-шаралардың ұзақтығы	Аптасына іс-шаралар саны
3 - 4 жас	6 – 7 адам	20 минут	1
4 – 5-5 жас	7 – 8 адам	25 минут	1
5 - 6 жас	8 – 9 адам	30 минут	1

Жас тобы Оқу іс-әрекетінің ұзақтығы

Орта топтар 3-4 жас 20 минуттан аспайды

4 – 5 жас аралығындағы ересек топтар 25 минуттан аспайды

5 – 6 жас аралығындағы дайындық топтары 30 минуттан аспайды

Ойын сабақтары жас ерекшеліктерін және мектеп жасына дейінгі балалардың дамуына ықпал ететін балалардың іс-әрекетінің негізгі түрлерін ескере отырып жасалады, олар қарым-қатынас пен ойын болып табылады, сондықтан бала мен ересек адамның өзара әрекеті ойын түрінде құрылады.

Балалардың қызығушылығын сақтау үшін оқу процесі жаттығулар мен ойындарға арналған музыкалық сүйемелдеуді, кезек-кезек жаттығуларды қамтиды: жаттығулар мен әңгімелер ашық ойындармен және динамикалық үзілістермен ауыстырылады.

Педагог-психологтың қызметін есепке алу және есеп беру формалары.

Педагог-психолог жүргізілген жұмыстардың есебін келесі формада жүргізеді:

1. Белсенділіктің циклограммасы.
2. Жылдық жұмыс жоспары.
3. Жүргізілген психодиагностикалық зерттеу нәтижелері бойынша қорытындылар.
4. Психологтың консультациялар журналы.

5. Жұмыстың топтық формаларын есепке алу журналы.
6. Диагностикалық шараларды тіркеу журналы.
7. Түзету-дамыту сабақтарының бағдарламалары.

3.2. Педагог-психологтың оқу жылына арналған жұмысының циклограммасы

Апта күндері	Балалармен жұмыс	Ата-аналармен кеңес	Тәрбиешілермен кеңес
Дүйсенбі	15.30 – 17.00	17.00 – 17.30	
Сейсенбі	15.30 – 17.00		17.00 – 18.00
Сәрсенбі	15.00 – 17.00		
Бейсенбі			
Жұма			

Педагог-психолог кабинетін жабдықтау

Мектепке дейінгі білім беру мекемесінің оқу процесінде пәндік-кеңістіктік ортаны пайдалану. Мектепке дейінгі білім беру сапасының негізгі көрсеткіштерінің бірі - пәндік-кеңістіктік дамытушы орта. Пәнді дамытушы орта дегеніміз «... баланың рухани және физикалық дамуының мазмұнын функционалды түрде модельдейтін баланың іс-әрекетінің материалдық объектілері жүйесі» (С.Н. Новоселова бойынша).

Психолог кабинеті - бұл әр түрлі дамуында ауытқуы бар балалар мен ересектерге қажетті терапевтік-профилактикалық сабақтар өткізуге, сондай-ақ сау адамдардың өмір сүру сапасын жақсартуға арналған арнайы жабдықталған бөлме.

Жұмыс келесі бағыттарда ұйымдастырылған:

- алаңдаушылықты төмендететін балалар мен ересектерге арналған релаксациялық шаралар, агрессияны азайту, өзін-өзі реттеуге үйрету;
- мектеп жасына дейінгі балалардың сенсорлық функцияларын белсендіруге және дамытуға бағытталған ынталандырушы жаттығуларды қолдану: визуалды және есту қабілеті, сенсорлық және кеңістіктік қабылдау;
- адамның жалпы психологиялық дамуы, оның өзін-өзі бағалауының дамуы және тұлға ретінде қалыптасуы үшін үлкен маңызы бар тікелей қарым-қатынас.

Дамушы орта:

- мектепке дейінгі мекеме кеңістігінің әлеуетін максималды іске асыру;
- дамушы ойындар балалардың денсаулығын нығайтады, олардың даму ерекшеліктерін қажетті түзетуге ықпал етеді;
- белсенді коммуникативті-сөйлеу және танымдық-шығармашылық іс-әрекетке бір уақытта қосу үшін балалар мен ересектердің қарым-қатынас және бірлескен іс-әрекеті, сол арқылы оның бейімділігін, қызығушылығын, белсенділік деңгейін ескере отырып, әр баланың жеке басын тиімді дамыту мүмкіндігі.

Топта келесі міндеттер шешіледі:

1. Психо-эмоционалды жағдайды үйлестіру; эмоционалды стресстен арылуға және коммуникациялық кедергілерді жеңуге жағдай жасау
2. Әлеуметтік өзара әрекеттесу дағдыларын дамыту және достық қатынастардың қалыптасуына ықпал ету;
3. Невротикалық реакцияларды азайту (тиктер, гиперкинез, еріксіз қимылдар және т.б.);
4. Эмоцияларды: қуаныш, қорқыныш, ашуланшақтық, тыныштық, ашушандықты тануға және еліктеп көбейтуге үйрету, арылту.
5. Балаларды бейнелі қимылдарды мәнерлеп қолдануға талпындыру.

Жүйелі, кешенді тәсілмен дұрыс ұйымдастырылған пәндік-кеңістіктік орта білім беру, тәрбиелеу, коммуникативті функцияларды орындайды және балаларды оны өз бетінше пайдалануға ынталандырады.

Педагог-психолог кабинетінің жабдыкталуы психологиялық қызметтің міндеттері мен мақсаттарымен анықталады.

Бірінші кәсіби аймақ - бұл балалармен қарым-қатынас кеңістігі.

Ол пәндік-дидактикалық, көрнекі, конструктивті-модельдеу, кимыл -үйлестіру, кимыл -релаксация және имитациялық-ойын әрекеттері үшін құралдармен қамтамасыз етілген.

Психологиялық кабинеттің екінші кәсіби аймағы - ересектермен (ата-аналармен, тәрбиешілермен, мұғалімдермен) өзара әрекеттесу кеңістігі. Ол коммуникативті іс-әрекеттің көмегімен ұсынылады.

Ынталандыру материалы	Диагностикалық және коррекциялық әдістер мен сынақтарға арналған ынталандыру материалы
Техникалық материал	Сауалнама бланкілері. Баспа материалы
Қосымша материал	Үйде балалармен жаттығуға арналған ойындар мен жаттығулар бар баспа. Балалардың жасына байланысты даму проблемалары, олардың мінез-құлқының ерекшеліктері туралы, сондай-ақ отбасылық және неке қатынастары туралы әдебиеттер. Мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық, жеке және эмоционалды даму проблемалары, балалардың құзыреттілігі, мектепке даярлығы, әлеуметтік жағдайларға бейімделу мәселелері және т.б. туралы әдеби тур.

Үшінші кәсіби аймақ психологтың интерпретациялық және ұйымдастырушылық жоспарлау қызметімен қамтамасыз етілген.

Жиһаз және жабдық	Жазу үстелі, орындық. Компьютерлік кешен
Техникалық материал	Стандартты өлшемдегі қағаз. Компьютерлік жабдық
Қосымша материал	Нормативтік құжаттар. Арнайы құжаттама. Ұйымдастырушылық-әдістемелік құжаттама. Ғылыми-теориялық деңгей мен кәсіби құзыреттілікті арттыру үшін әдебиеттер мен мерзімді басылымдар
Түсіндіру материалы	Түзетуші диагностикалық іс-шаралар нәтижесінде алынған мәліметтерді өңдеуге және талдауға арналған бағдарламалар

Жұмыс кестесі
педагог – психолог: Болатова А

2021-2022 оқу жылы

Апта күні / жалпы жұмыс уақыты	Ұйымдастыру - әдістемелік жұмыс уақыты	Ата -аналарға кеңес беру сағаттары	Мұғалімдерді консультативтік қабылдау сағаттары
Дүйсенбі	15.30 – 17.00	17.00 – 18.00	
Сейсенбі	15.30– 17.00		17.00 – 18.00
Сәрсенбі	15.00 – 17.00		
Бейсенбі	8.30 – 10.00		
Жұма			

Жұмыс циклограммасы
МДҰ педагог – психологы:
Болатова А.Ш
2021 - 2022 оқу жылына

Апта күні	Білім беру процесінің қатысушыларымен жұмыс			Әдістемелік жұмыс			
	Әрекет түрлері бойынша жұмыс уақыты	Әрекет түрлері (бағыттары)	Сағат саны	Әрекет түрлері бойынша жұмыс уақыты	Әрекет түрлері (бағыттары)	Сағат саны	
Дүйсенбі	15.30 – 17.00	Білім беру мекемесінің тәрбиеленушілерімен жеке, топтық, профилактикалық, диагностикалық, кеңес беру, түзету, дамытушылық, тәрбиелік жұмыстар.	1 сағат 30 минут	16.15 – 17.00	Балалармен жеке және топтық жұмыс жасауға дайындық.	45 минут	
	17.00 – 17.30	Балабақшада орындарында балалардың дамуы мен тәрбиесі бойынша балалардың ата-аналарымен кеңес беру жұмысы.	20 минут	17.30 – 18.00	Өзін-өзі тәрбиелеу, қадағалау.	30 минут 30 минут	
Сейсенбі	15.30– 17.00	Білім беру мекемесінің тәрбиеленушілерімен жеке, топтық, профилактикалық, диагностикалық, кеңес беру, түзету, дамытушылық, тәрбиелік жұмыстар.	1 сағат 30 минут	15.15 – 16.00	Балалармен жеке және топтық жұмыс жасауға дайындық.	45 минут	
	17.00 – 18.00	Білім беру ұйымындағы балалардың дамуы мен тәрбиесі бойынша балалардың ата - аналарымен педагогтармен консультациялық жұмыс.	1 сағат				
Сәрсенбі	15.00 – 17.00	Білім беру мекемесінің тәрбиеленушілерімен жеке, топтық, профилактикалық, диагностикалық, кеңес беру, түзету, дамытушылық тәрбиелік жұмыстар.	2 сағат	15.15 – 16.00	Балалармен жеке және топтық жұмыс жасауға дайындық.	45 минут	
				17.00 – 18.00	Алынған	1 сағат	

					нәтижелерді өңдеу, талдау және жалпылау (аналитикалық және есептік құжаттаманы толтыру);		
Бейсенбі	8.30 – 10.00	Балабақшаның тәрбиеленушілерімен диагностикалық, консультативтік жұмыс.	1 сағат 30 минут	7.00 – 8.30	Ұйымдастырушылық және әдістемелік қызмет.	1 сағат 30 минут	
				17.15 – 17.45	Алынған нәтижелерді талдау және жалпылау	30 минут	
Жұма				15.15 – 17.30	Педагог қызметкерлермен және тәрбиеленушілердің ата-аналарымен сараптамалық және консультативтік жұмысқа дайындық;	2 сағат 15 минут	
Оқу процесіне қатысушылармен аптасына тікелей жұмыс жасайтын сағаттардың жалпы саны			8 сағат	Аптасына әдістемелік жұмыстың жалпы саны		8 сағат	